

Številka: IPP: 007-645/2013/ Ljubljana, 8. 7. 2015
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si

ZADEVA: POPRAVEK GRADIVA ŠTEVILKA 3: Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank – predlog za obravnavo

1. Navedba gradiva, ki se popravlja:

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank – predlog za obravnavo.

2. Besedilo popravkov:

Po obravnavi predloga zakona na seji Odbora za gospodarstvo 7.7.2015 se:

A) V 5. členu predloga zakona se v novem 10.a členu doda novi 9. odstavek, ki se glasi:

»(9) Preden DUTB odsvoji delež v gospodarski družbi, v kateri je izvajala ukrepe za prestrukturiranje, obvesti svet delavcev ali delavskega zaupnika te družbe o nameravani prodaji svojega deleža določeni osebi ter o pogojih te prodaje in v obvestilu ponudi zaposlenim v tej družbi, da naj oni kupijo njen celoten delež pod enakimi pogoji. Za vsa vprašanja povezana s ponudbo DUTB zaposlenim se uporabljajo določbe zakona, ki ureja obligacijska razmerja, o predkupni pravici. Prvi stavek tega odstavka se ne uporablja, če se je DUTB za odsvojitev svojega deleža dogovorila v okviru sporazuma o prestrukturiranju, ki ga je sklenila z osebami, ki so sodelovali pri prestrukturiranju te gospodarske družbe, in DUTB svoj delež prodaja tem osebam.«.

S tem so bile upoštevane pripombe Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo.

B) S spremembo 16. člena predloga se v 29. člen veljavnega zakona doda nov osmi odstavek, ki se glasi:

»(8) Ne glede na določbe zakona, ki ureja bančništvo, ki urejajo ocenjevanje primernosti članov upravljalnega organa, izvede v banki, ki je bila deležna ukrepov za krepitev stabilnosti bank po tem zakonu in v kateri je Republika Slovenija edini družbenik, ocenjevanje primernosti člana nadzornega sveta pred njegovim imenovanjem Slovenski državni holding. Pri izdelavi ocene primernosti kandidata za člana nadzornega sveta Slovenski državni holding upošteva pogoje in merila, ki jih za člana nadzornega sveta banke določa zakon, ki ureja bančništvo in akti izdani na njegovi podlagi. Če gre v skladu z določbami zakona, ki ureja bančništvo, za pomembno banko, in je oceno primernosti kandidata za člana nadzornega sveta pripravila tudi komisija za imenovanja te banke, Slovenski

državni holding v svoji oceni navede razloge za morebiten odstop od mnenja komisije za imenovanja te banke.«.

S tem se na ustrežnejši način ureja način ocenjevanja kandidatov za člane nadzornega sveta banke, ki je bila deležna državne pomoči in je njen edini družbenik Republika Slovenija.

C) V skladu s spremembami so bile dopolnjene tudi obrazložitve.

S spoštovanjem,

dr. Dušan Mramor
minister

Priloga:

- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank – predlog za obravnavo

Številka IPP: 007-645/2013
Ljubljana, 8.7. 2015
EVA: 2013-1611-0144
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
<u>Gp.gs@gov.si</u>

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepa vlade:
<p>Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji dne ... pod točko ... sprejela sklep:</p> <p>Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank ter ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku.</p> <p><u>Priloga:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank <p><u>Sklep prejmejo:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Državni zbor Republike Slovenije – Ministrstvo za finance – Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
<ul style="list-style-type: none"> – Urška Cvelbar, generalna direktorica Direktorata za in finančni sistem – Aleš Butala, vodja Sektorja za finančni sistem – Janja Jereb, vodja Oddelka za bančništvo, zavarovalništvo in plačilni promet
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
Predlog zakona je bil pripravljen na Ministrstvu za finance.

4 Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora:

- dr. Dušan Mramor, minister za finance
- Irena Sodin, državna sekretarka
- mag. Mateja Vraničar, državna sekretarka
- Metod Dragonja, državni sekretar
- Urška Cvelbar, generalna direktorica Direktorata za finančni sistem
- Aleš Butala, vodja Sektorja za finančni sistem
- Janja Jereb, vodja Oddelka za bančništvo, zavarovalništvo in plačilni promet.

5. Kratek povzetek gradiva

–

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40 000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none">– nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja,– razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna– razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40 000 EUR

Predlagano gradivo nima finančnih posledic za državni proračun.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javna finančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene :				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ:				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ:				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	

SKUPAJ:		

OBRAZLOŽITEV:

Predlagano gradivo nima finančnih posledic za državni proračun.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in/ali občinskih proračunov
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih/projektih sprejetih proračunov
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (ostali viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

- II.a. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navede se proračunski uporabnik, ki financira projekt oz. ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b.). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral nov projekt oziroma ukrep;
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral nov projekt oziroma ukrep je treba izpolniti tudi točko II.b., saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oz. veljavni projekti in ukrepi.

- II.b. Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

- II.c. Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a. in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna./

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40 000 EUR

Predlagano gradivo nima finančnih posledic za državni proračun.

8. Predstavitev sodelovanja javnosti

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja

DA

Datum objave: 24. 4. 2015

V razpravo so bili vključeni:

- Evropska centralna banka;
- DUTB;
- Banka Slovenije.

Prejeti predlogi so bili pretežno upoštevani.

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o, kar je razvidno v predlogu predpisa. /

9. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti

DA

10. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade

DA

dr. Dušan Mramor
minister

PRILOGA:

- predlog zakona

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji dne ... pod točko ... sprejela sklep:

S K L E P :

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank ter ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku.

Mag. Darko Krašovec

GENERALNI SEKRETAR

Številka:

Ljubljana,

Priloga:

- predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank

Prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije
- Ministrstvo za finance
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo

PREDLOG

EVA: 2013-1611-0144

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O UKREPIH REPUBLIKE SLOVENIJE ZA KREPITEV STABILNOSTI BANK

I. UVOD

1 OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJETJE PREDLOGA ZAKONA

S ciljem ponovne vzpostavitve finančne stabilnosti kot posledice slabšajočih se razmer v bančnem sektorju zaradi dolgoletne gospodarske recesije je bil v letu 2012 sprejel Zakon o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank (Uradni list RS, št. 105/12, 63/13 – ZS-K in 23/14 – ZDIJZ-C; v nadaljnjem besedilu: ZUKSB), ki je določil ukrepe za krepitev stabilnosti bank. Ukrepi za krepitev stabilnosti bank so ukrepi, ki jih Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) lahko sprejme za pomoč ogroženi, sistemsko pomembni banki in posledično za izboljšanje stanja v celotnem finančnem sistemu. Pri tem je treba poudariti, da vlada, ko odloča o tem, kateri od ukrepov za krepitev stabilnosti bank naj se izvede, odloča le in samo o tem, ali naj svoja sredstva nameni za sanacijo banke v težavah.

Z ZUKSB je bila ustanovljena tudi Družba za upravljanje terjatev bank, d. d. (v nadaljnjem besedilu: DUTB). Naloga DUTB je sodelovati pri izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank. Pri tem pa DUTB ne odloča o tem, ali naj se neki ukrep izvede ali ne. DUTB je le oseba, ki prevzame tvegane postavke bank.

DUTB je bila kot delniška družba v sodni register vpisana 19. 3. 2013, osnovni kapital za ustanovitev v znesku 25.000 evrov pa je Republika Slovenija kot ustanoviteljica DUTB vplačala 7. 3. 2013. DUTB je bila v letu 2013 še dvakrat dokapitalizirana, in sicer je Vlada Republike Slovenije v vlogi skupščine DUTB sprejela sklep o povečanju kapitala DUTB 19. 3. 2013 v nominalnem znesku 3.600.00 evrov (z vplačilom delnic po emisijski vrednosti dva evra za delnico), 12. 12. 2013 pa je DUTB dokapitalizirala še za 200 milijonov evrov (s stvarnim vložkom v obliki dveh obveznic RS38 in RS68 ter denarnim vložkom v znesku 299 evrov).

Kot pogoj za prenos tveganih postavk na DUTB in odobritev državne pomoči je Evropska komisija na podlagi priporočil Evropskega sveta¹ iz junija 2013 zahtevala neodvisni pregled kakovosti sredstev ter izvedbo stresnih testov za reprezentativni del bančnega sistema. Cilj skrbnega pregleda kakovosti sredstev ter izvedbe stresnih testov je bil oceniti sposobnost slovenskega bančnega sistema upreti se močnemu poslabšanju makroekonomskih in tržnih pogojev, ki so bili v skladu z neugodnim scenarijem določeni za prihodnje triletno obdobje (od vključno 2013 do 2015), ter ugotoviti primanjkljaj kapitala, ki bi ga ob uresničitvi zelo konservativnega, vendar malo verjetnega scenarija potencialno lahko izkazala posamezna banka in s tem v pregled vključene banke² skupaj.

Na podlagi rezultatov skrbnega pregleda bančnega sistema bi v primeru, da bi se uresničil neugodni scenarij, ki predpostavlja dodatno močno poslabšanje makroekonomskih razmer v Sloveniji,

¹ Recommendation for a Council Recommendation on Slovenia's 2013 national reform programme and delivering a Council opinion on Slovenia's stability programme for 2012 – 2016

² V skrben pregled je bilo vključenih deset bank, ki predstavljajo reprezentativni vzorec 70 % slovenskega bančnega sistema (Probanka, d. d., in Factor banka, d. d., sta bili zaradi začetka postopka nadzorovanega prenehanja poslovanja pozneje izločeni iz pregleda).

potencialni primanjkljaj kapitala bančnega sistema ob koncu triletnega časovnega obdobja (to je do konca leta 2015) znašal 4.778 milijonov evrov. Pri tem je primanjkljaj kapitala izračunan kot razlika med pričakovano izgubo, ki izvira pretežno iz kreditnega tveganja, in absorpcijsko sposobnostjo bank za pokrivanje izgub, ki je vsota stanja oslabitev oziroma rezervacij ob koncu leta 2012, izkazana v bilancah bank, ocenjenega dobička pred oslabitvami v prihodnjih treh letih ter presežka kapitala nad minimalno zahtevanim najkakovostnejšim temeljnim kapitalom.

Izvedbo stresnih testov in pregleda kakovosti sredstev (AQR) je nadzoroval usmerjevalni odbor, ki so ga sestavljali Banka Slovenije, Ministrstvo za finance in opazovalci iz Evropske komisije, Evropske centralne banke in Evropskega bančnega organa, kar zagotavlja zanesljive rezultate, ki so bili objavljeni v decembru 2013.

Za izvedbo ukrepov v slovenskih bankah so se uporabljala nova pravila o državnih pomočeh, ki so veljavna od 1. avgusta 2013. Pravila med drugim vključujejo določbe o porazdelitvi bremena med delničarji in podrejenimi upniki, v skladu s katerimi se po začetnem pokritju izgub z lastniškim kapitalom izgube pokrivajo s prispevki imetnikov hibridnih instrumentov in podrejenih dolžniških instrumentov. Ti prispevki so lahko zagotovljeni v obliki pretvorbe v navaden lastniški temeljni kapital ali v obliki odpisa instrumentov. Nova pravila so sprejeta na podlagi 107. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, ki izjemoma dovoljuje pomoč za odpravljanje resne motnje v gospodarstvu države članice. Evropska komisija lahko odobri ukrepe dokapitalizacije oziroma ukrepe za oslabiljena sredstva, ko država članica dokaže, da so se v največji možni meri uporabili vsi ukrepi za omejitev pomoči na najmanjši potrebni znesek.

Zaradi vzpostavitve pravnega okvira za delitev bremen, je državni zbor 14. novembra 2013 sprejel novelo Zakona o bančništvu (Uradni list RS, št. 96/13; v nadaljnjem besedilu: ZBan-1L), ki ureja delitev bremen med delničarje in podrejene upnike banke. Upravičenci iz depozitov in nepodrejenega dolga so bili iz take delitve bremen izključeni.

Dokapitalizacije bank so se izvedle deloma v denarju in deloma z obveznicami. Na podlagi Zakona o javnih financah (Uradni list RS, 11/11 – UPB4 (14/13 popr.), 110/2011 – ZDIU12 in 101/13; v nadaljnjem besedilu: ZJF) ima država za dokapitalizacijo več možnosti. Zakon o dopolnitvi zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 101/2013; v nadaljnjem besedilu: ZJF-G) je omogočil, da pridobi deleže v bankah neposredno Republika Slovenija, če je to nujno za ohranitev stabilnosti domačega finančnega sistema. Omogočil je tudi, da se ukrepi lahko izvedejo, ne glede na načrtovan obseg izdatkov v računu finančnih terjatev in naložb. To pomeni, da se dejanski nakup kapitalskih naložb evidentira v računu finančnih terjatev in naložb v trenutku nakupa kapitalskih naložb države. ZJF določa, kako se zagotovijo sredstva za izvedbo ukrepov. Sredstva je tako mogoče zagotoviti zgolj v obsegu kvote zadolževanja oziroma dopustnega zadolževanja proračuna po veljavnem zakonu, ki ureja izvrševanje proračunov Republike Slovenije za posamezno leto, in prvem odstavku 81. člena Zakona o javnih financah ter do višine prostih denarnih sredstev državnega proračuna. Povedano drugače to pomeni, da se lahko država v posameznem letu za ukrepe, povezane s sanacijo bank, zadolži do višine, določene v letnem zakonu o izvrševanju proračunov, in tudi, da lahko porabi prosta denarna sredstva državnega proračuna, vendar pa se za izvedbo ukrepov ne more dodatno zadolžiti.

Projekt sanacije bank pa se z izvedbo ukrepov za krepitev stabilnosti ne konča. Očiščene in dokapitalizirane banke same po sebi še ne zagotavljajo uspešnega poslovanja, saj potrebujejo za posojanje prestrukturirana podjetja z dobrimi programi. S tem namenom je treba odločno ukrepati ter izvajati proaktiven, sodelovalen in celovit pristop k prestrukturiranju podjetij. DUTB ima pri prestrukturiranju pomembno vlogo, saj nastopa kot koordinator bank in drugih upnikov ter ima vodilno vlogo pri najzahtevnejših procesih prestrukturiranja. Zaradi tega je treba zagotoviti učinkovitost izvajanja te njene vloge.

Veljavni ZUKSB sicer že omogoča širok nabor ukrepov za krepitev stabilnosti bank, kljub vsemu pa se je pokazalo, da je za učinkovito delovanje DUTB in uspešno prestrukturiranje podjetij treba sprejeti nekaj prilagoditev omenjenega zakona.

2 CILJI, NAČELA IN POGlavITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Predlog zakona ohranja vse cilje, ki jih že določa ZUKSB.

Cilji zakona so tako:

- z ukrepi za krepitev stabilnosti bank zagotoviti stabilnost bank in finančnega sistema;
- omogočiti, kadar je to smotrno, učinkovito prestrukturiranje podjetij, katerih družbenik ali upnik je zaradi izvedbe ukrepov za krepitev stabilnosti bank postala DUTB;
- olajšati prepoznavanje nepravilnosti, ki so vodile do kreditov in naložb, ki so bile kot tvegane postavke prenesene na DUTB, in
- izvedba ukrepov za krepitev stabilnosti bank tako, da se zagotovi gospodarna uporaba sredstev proračuna in njihova povrnitev.

2.2 Načela

Najpomembnejša načela predloga zakona so:

Načelo gospodarnega, učinkovitega in uspešnega poslovanja DUTB se uresničuje z določbo, ki izrecno določa, da mora DUTB poslovati gospodarno, učinkovito in uspešno. DUTB mora v skladu s tem načelom zagotavljati, da bodo viri, ki jih uporablja za opravljanje svoje dejavnosti, na voljo ob pravem času, v ustrezni količini in kakovosti ter po najboljši ceni, ob tem pa skušati doseči najboljše razmerje med uporabljenimi vložki in doseženimi učinki ter tako zagotavljati izpolnjevanje zakonsko določenih ciljev.

Načelo sodelovanja DUTB pri prestrukturiranju podjetij se uresničuje z določbami, ki:

- med cilje zakona izrecno vključujejo tudi omogočanje učinkovitega prestrukturiranja podjetij, katerih družbenik ali upnik je zaradi izvedbe ukrepov za krepitev stabilnosti bank postala DUTB;
- kot dejavnost DUTB določajo tudi izvajanje ukrepov, da se vzpostavi kratkoročna in dolgoročna plačilna sposobnost gospodarskih družb, katerih upnik ali družbenik je DUTB, in podrobneje urejajo, v katerih primerih DUTB sodeluje pri prestrukturiranju teh družb;
- urejajo pravice DUTB zaradi prestrukturiranja gospodarskih družb.

Načelo minimiziranja stroškov davkoplačevalcev oziroma povrnitve teh stroškov se uresničuje z določbo o učinkovitem, gospodarnem in uspešnem poslovanju DUTB ter s podrobno ureditvijo razpolaganja s premoženjem in obveznostmi DUTB.

Načelo usklajenosti pravnega položaja DUTB in njenih pristojnosti. DUTB je gospodarska družba. Kot taka samostojno odloča o pravnih poslih, ki jih sklepa. Odločanje o sklenitvi pravnih poslov ne spada ne v pristojnost državnega zbora, ne vlade, ne ministrstev. Ker je DUTB gospodarska družba, tudi ni in ne more biti organ odkrivanja ali pregona. Iz navedenega izhaja, da DUTB ne sme imeti preiskovalnih pooblastil ali celo pooblastil predlagati zablembo premoženja. Na obstoj dejstva, da je DUTB gospodarska družba, ne vplivajo pristojnosti, ki jih v povezavi z DUTB ministrstvu, pristojnemu za finance, in vladi podeljuje predlog zakona. Te pristojnosti (npr.: pristojnost izvajati nadzor, pristojnost dajati usmeritve, pristojnost dati soglasje k poslovni strategiji) ne vplivajo na

vsakodnevno poslovanje DUTB. Nasprotno, te pristojnosti so namenjene dolgoročnemu usmerjanju njenega delovanja.

Načelo samostojnosti DUTB pri upravljanju premoženja. DUTB sama sprejema svoje poslovne odločitve tako kot katera koli druga družba v državni lasti in tako kot druge družbe za obveznosti, ki jih jamči država.

Načelo zagotavljanja in načrtovanja takega obsega razpoložljivega premoženja, ki omogoča odplačevanje dolgov. V skladu s predlogom zakona mora DUTB voditi sredstva, ki so namenjena poplačilu njenih dolgov, ločeno od preostalega premoženja. DUTB mora tako pripraviti finančni načrt, v katerem določi, kolikšen del prostih denarnih sredstev bo namenila za upravljanje dejavnosti in kolikšen za poplačilo svojih dolgov.

2.3 Poglavitne rešitve

2.3.1 Predstavitev predlaganih rešitev

Namen in cilji delovanja DUTB

ZUKSB določa, da je namen DUTB krepiti stabilnost bank zaradi ohranitve stabilnosti finančnega sistema v Republiki Sloveniji. Kot cilje DUTB pa veljavni zakon navaja izvajanje ukrepov po ZUKSB tako, da se zagotovijo gospodarna uporaba javnih sredstev, povrnitev proračunskih sredstev, pospeševanje kreditiranja nefinančnega sektorja, pogoji za odprodajo kapitalskih naložb države v bankah ter ugotavljanje odgovornosti za nastanek kreditov in naložb, ki se vodijo kot slabitve v bilancah bank, deležnih ukrepov po tem zakonu.

Predlog zakona opušča razlikovanje med ciljem in namenom ZUKSB. Iz same opredelitve cilja in namena v 3. členu ZUKSB izhaja, da med cilji in namenom ZUKSB ni mogoče potegniti jasne meje. Nepotrebno uvedenega razlikovanja izhaja tudi iz Slovarja slovenskega knjižnega jezika. V njem je cilj namreč opredeljen kot eden od več mogočih pomenov besede namen. Da se v besedilu cilj in namen razumeta v istem pomenu, pove tudi nemogućnost uporabe argumenta *a contrario*. Njegova uporaba na besedilu 3. člena ZUKSB bi povedala, da ker je stabilnost bančnega sistema že določena kot namen ZUKSB, ne more biti hkrati tudi njegov cilj. Kar pa seveda ni res. Stabilnost finančnega sistema je osnovni cilj ZUKSB.

Tudi sicer, če semantiko pustimo ob strani, 3. člen veljavnega ZUKSB ne zajame vseh ciljev delovanja DUTB. Eden izmed najpomembnejših ciljev DUTB je namreč cilj sodelovati pri prestrukturiranju podjetij. Ta cilj sicer implicitno izhaja tudi iz številnih določb veljavnega ZUKSB (npr. iz drugega odstavka 11. člena ZUKSB). Ker pa prestrukturiranje podjetij ni navedeno kot cilj, to pomeni, da se mora v konfliktu z rezultati odločitev DUTB, ki dosežejo neki cilj iz 3. člena ZUKSB, prestrukturiranje podrediti tem drugim za državo (in s tem gospodarstvo) manj pomembnim ciljem (npr. cilju zagotoviti pogoje za odprodajo kapitalskih naložb države). S predlogom zakona se ta pomanjkljivost odpravlja.

Predlog zakona ohranja vse bistvene cilje zakona, ki jih vsebuje že ZUKSB. Kot cilji zakona so tako poleg cilja omogočiti, kadar je to smotno, učinkovito prestrukturiranje podjetij, katerih družbenik ali upnik je zaradi izvedbe ukrepov za krepitev stabilnosti bank postala DUTB, določeni še cilji olajšati prepoznavanje nepravilnosti, ki so vodile do kreditov in naložb, ki so bile kot tvegane postavke prenesene na DUTB, izvesti ukrepe za krepitev stabilnosti bank tako, da se zagotovita gospodarna uporaba sredstev proračuna in njihova povrnitev, ter z ukrepi za krepitev stabilnosti bank zagotoviti stabilnost bank in finančnega sistema.

Cilj olajšati prepoznavanje nepravilnosti, ki so vodile do kreditov in naložb, ki so bile kot tvegane postavke prenesene na DUTB, je zapisan drugače, kot je trenutno določen v ZUKSB. ZUKSB kot cilj

določa »ugotavljanje odgovornosti za nastanek kreditov in naložb ...«. Nov zapis tega cilja pa se glasi »olajšati prepoznavanje nepravilnosti, ki so vodile do kreditov in naložb ...«. Navedeno je izraz dejstva, da DUTB ni državni organ, temveč predvsem in samo gospodarska družba. Kot taka niti ne more, saj nima preiskovalnih pooblastil ali znanja, potrebnega za odkrivanje kršitev, niti sme, saj za to ni predpisanega postopka, določati (ali odločati), kdo je odgovoren za tako imenovane slabe kredite. Vse, kar DUTB dejansko lahko stori, je, da če meni, da je bilo v zvezi s tvegano postavko, ki jo je prejela, storjeno kaznivo dejanje, to naznani za to pristojnim organom.

Predlog zakona kot cilja ne določa več cilja »zagotovitev pogojev za odprodajo kapitalskih naložb države v bankah«. DUTB namreč ni družbenik bank. Niti nima pooblastila za upravljanje premoženja države. To pooblastilo ima Slovenski državnih holding, d. d. Niti v bankah nima upravljavskih pooblastil, kar pomeni, da ne more vplivati na njihovo poslovanje. Vse navedeno pa pomeni, da prodaja kapitalskih naložb države v bankah ni odvisna od DUTB.

Gospodarnost delovanja DUTB

ZUKSB vsebuje tri vodila za odločanje o (in s tem tudi za preverjanje) utemeljenosti porabe sredstev DUTB. ZUKSB tako določa, da se ukrepi izvedejo tako, da se zagotovi gospodarna uporaba javnih sredstev (3. člen ZUKSB), da DUTB gospodari s sredstvi tako, da se ohranja njihova realna vrednost (10. člen ZUKSB), in da lahko DUTB deleže v gospodarskih družbah proda ali poveča, in sicer z namenom doseganja maksimalne vrednosti (tretji odstavek 11. člena ZUKSB). ZUKSB pri tem nikjer ne opredeli, kaj je to gospodarna uporaba sredstev ali kakšna je hierarhija navedenih določb.

Predlog zakona ohranja določbo, da morajo biti ukrepi za krepitev stabilnosti bank izvedeni tako, da se zagotovita gospodarna uporaba sredstev proračuna in DUTB in njihova povrnitev.

Dodatno pa zakon jasno določa, kako mora DUTB poslovati. Po predlogu zakona mora DUTB poslovati pregledno, gospodarno, učinkovito in uspešno.

DUTB posluje pregledno, če zagotovi možnost rekonstrukcije postopkov odločanja o sklenitvi posameznih pravnih poslov. Namen zahteve po preglednosti je zagotoviti kar najvišjo stopnjo preglednosti delovanja DUTB.

Zahteva, da DUTB posluje gospodarno, učinkovito in uspešno, pomeni, da:

- morajo biti viri, ki jih DUTB uporabi za opravljanje svoje dejavnosti, pridobljeni v ustrezni količini, kakovosti, ob pravem času in po najboljši ceni (gospodarnost);
- mora biti doseženo kar najboljše razmerje med uporabljenimi vložki in doseženimi učinki (učinkovitost);
- so doseženi vnaprej postavljeni cilji (uspešnost).

Uresničevanje navedenih načel se bo merilo na podlagi smernic delovanja DUTB. Te morajo po predlogu zakona vsebovati tudi merila za oceno, ali so načela upoštevana ali ne.

Neodvisnost delovanja DUTB

Temeljno vodilo urejanja DUTB je, da mora biti njeno delovanje neodvisno od političnih navodil in interesov. Da je to pogoj za uspešno delovanje DUTB, so Republiko Slovenijo opozorile tudi mednarodne institucije. Mednarodni denarni sklad je v letnem rednem pregledu položaja v Republici Sloveniji zapisal, da je z vidika maksimiranja sredstev, ki se bodo vrnila v proračun, nujno, da se

zagotovi neodvisnost korporativnega upravljanja in zaposlenih.³ Smiselno enako je leta 2013 zapisala Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (v nadaljnjem besedilu: OECD).⁴

Zahteva po neodvisnosti poslovanja DUTB izhaja tudi iz Priporočila Sveta v zvezi z nacionalnim programom reform Slovenije za leto 2015 in mnenje Sveta o programu Slovenije za stabilnost za leto 2015.⁵ V njem je zapisano, da mora Republika Slovenija »ohraniti trdno korporativno upravljanje v Družbi za upravljanje terjatev bank«. Zahteva, da se ohrani trdno korporativno upravljanje namreč pomeni, da mora biti DUTB tista (in ne vlada ali ministrstvo), ki sprejema svoje odločitve.

Navedeni zahtevi o neodvisnosti so podrejene določbe o pravnem položaju DUTB, nadzoru nad njenim delovanjem, enotirnem sistemu upravljanja ter dejavnosti in poslih, ki jih DUTB lahko sklepa. Uresničevanje navedene zahteve je tako natančneje opredeljeno v točkah, ki obrazložijo predlagane rešitve za posamezna vprašanja.

Pravni položaj DUTB

Predlog zakona ne posega v statusne določbe o DUTB. DUTB ostaja gospodarska (delniška) družba. Delniška družba je namreč družba, katere pravne značilnosti so jasno določene v slovenski zakonodaji in sodni praksi. To olajšuje delovanje DUTB na (mednarodnih kapitalskih) trgih, saj nasprotne stranke vedo, s kom (v kakšni statusni obliki deluje) in pod kakšnimi pogoji (gre za razmerje dveh enakovrednih strank) poslujejo. Hkrati oblika delniške družbe zagotavlja primerno, sploh skupaj z določbo predloga zakona, da se DUTB šteje za veliko javno družbo, raven razkritij delovanja DUTB javnosti.

Enotirni sistem upravljanja

Po ZUKSB velja, da sta organa DUTB skupščina in upravni odbor. To pomeni, da je v DUTB vzpostavljen enotirni sistem upravljanja.

Enotirni sistem upravljanja je bil izbran že ob pripravi veljavnega ZUKSB, saj, ob upoštevanju dejstva, da je DUTB delniška družba, omogoča boljši pretok informacij o vsakodnevnem poslovanju družbe med ustanoviteljem oziroma delničarjem (državo) in samo družbo. Po teoriji namreč velja, da delničarji zaradi kompleksnosti poslov, ki jih gospodarske družbe opravljajo, ne morejo sami uspešno voditi gospodarske družbe. Zato prenesejo vodenje in obvladovanje družbe na upravo družbe. Delničarji navadno niso člani uprave. To pa pomeni, da pride zato do ločitve lastništva in upravljanja družbe.⁶ To pa je položaj, ko delničar prevzame poslovno tveganje, ne odloča pa o poslovnih odločitvah. V primeru DUTB je treba navedeni prepad čim učinkoviteje nadomestiti, saj država kot edini družbenik in po veljavnem zakonu tudi kot porok za vse obveznosti DUTB ter nadzornik nad delovanjem DUTB potrebuje informacije o poslovanju DUTB. Pri tem pa seveda, upoštevajoč navedeno, velja, da mora biti tak vpliv v skladu z načelom neodvisnosti delovanja DUTB ter s korporacijskimi pravicami, ki gredo državi. Navedeno pa najprimerneje omogoča enotirni sistem.

Po teoriji namreč velja, da v enotnem organu sedijo tako predstavniki kapitala (države), ki so v dvotirnem sistemu upravljanja običajno le člani nadzornega sveta (in seveda skupščine), kot tudi člani »uprave« iz dvotirnega sistema. Zato je vez med nadzorno in upravljavsko funkcijo tu izredno močna.

³ Slovenia: Concluding Statement of the 2014 Article IV Mission. V točki 9 je navedeno: »To maximize returns to the taxpayer, it is essential that BAMC maintain independent governance and a professional staff.« Dosegljivo na: <https://www.imf.org/external/np/ms/2014/121214.htm> (22. 2. 2015).

⁴ V publikaciji OECD Economic Surveys SLOVENIA je navedeno: »To be robust, the corporate governance of the BAMC has to be backed by strong independence and accountability.« Dosegljivo na: http://www.oecd.org/eco/surveys/Overview_Slovenia.pdf (22. 2. 2015).

⁵ Dosegljivo na: http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2015/csr2015_slovenia_sl.pdf (19. 5. 2015)

⁶ Primerjaj npr.: Zajc, K., Razmerje principal – agent v enotirnem sistemu ZDA – ekonomsko pravna analiza. V: Podjetje in delo – 2006, številka 6–7, strani 1572–1585.

Zato je upravni odbor običajno veliko bolj seznanjen s poslovanjem družbe kot nadzorni svet ter se lahko z ustreznimi sklepi in navodili hitreje odzove na kritične razmere pri poslovanju družbe.

V zvezi s pomisleki, da enotirni sistem zaradi združitve funkcije upravljanja in nadzora v upravnem odboru ne omogoča primerne in predvsem ne neodvisnega nadzora nad delovanjem družbe, poudarjamo, da se navedena ugotovitev teorije nanaša predvsem na družbe, v katerih ni prišlo do imenovanja izvršenih direktorjev. Tam sta nadzor in upravljanje družbe res združena v rokah istih oseb. A to ni položaj, ki bi obstajal v DUTB. V ZUKSB je namreč določeno, da ima DUTB tri izvršne direktorje in da so ti člani upravnega odbora. Hkrati po 28. členu statuta DUTB velja, da so za vodenje poslov družbe odgovorni izvršni direktorji. Iz dejstva, da DUTB ima izvršne direktorje in da so ti tisti, ki odločajo o poslih družbe, izhaja, da je v DUTB vpeljana ločitev upravljalvske in nadzorne funkcije. Da so v DUTB izvršni direktorji tisti, ki so dejansko pristojni za vodenje poslov, bi sicer držalo tudi, če statut tega ne bi izrecno določal. Izvršni direktorji v javnih družbah so že na podlagi 291. člena Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US in 82/13; v nadaljnjem besedilu: ZGD-1) pristojni za vodenje tekočih poslov. Rešitev iz ZUKSB tudi ne odstopa od pravila, ki ga npr. Zakon o bančništvu Zakon o bančništvu (Uradni list RS, št. 25/15; v nadaljnjem besedilu: ZBan-2) določa za banke. Tudi v bankah je namreč dovoljen enotirni sistem upravljanja pod pogojem, da sta v banki imenovana vsaj dva izvršna direktorja in da neizvršni direktorji ne smejo voditi poslov banke.⁷ Če torej velja, da enotirni sistem ne preprečuje ustrezne ločitve vodenja in nadzora v bankah, ki so sistemsko pomembne institucije, bi morale enako veljati tudi za DUTB. Res pa je, da ZUKSB ne vsebuje zadnje opisane prepovedi, ki sicer velja za banke. Zato se s predlogom zakona zaradi določitve še jasnejše ločitve nadzorne in izvršne funkcije znotraj članov upravnega odbora DUTB določa, da člani upravnega odbora, ki niso izvršni direktorji, nadzorujejo vodenje poslov DUTB in ne smejo voditi njenih poslov.

Navedeno razlikovanje med vodenjem poslov DUTB in nadzorom nad njihovim vodenjem bo predvidoma natančneje razdelano tudi s spremembami statuta DUTB.

V zvezi s spremembami statuta pojasnjujemo, da bodo iz statuta črtane vse določbe, ki pomenijo podvajanje določb ZGD-1 ali podvajanje določb ZUKSB. Iz poglavja 5.2., to je poglavja statuta DUTB, ki govori o upravnem odboru, bodo črtani 15. do 17. člen, prvi del 19. člena, 20. do 23. člen saj njihovo vsebino že določata 8. in 9. člen ZUKSB,

V statutu bodo določene pristojnosti upravnega odbora kot celote. Le te bodo:

- imenovati razrešiti predsednika upravnega odbora ter namestnika predsednika upravnega odbora;
- imenovati izvršne direktorje;
- zastopati družbo pri sklepanju pogodb s posameznimi člani upravnega odbora;
- imenovati revizijsko komisijo, komisijo za prejemke in druge komisije upravnega odbora ter njene člane;
- oblikovati predlog za uporabo bilančnega dobička;
- sklicati skupščino;
- prepusti sprejem letnega poročila skupščini;
- skupščini podati predlog za imenovanje revizorja, ki temelji na predlogu revizijske komisije;
- imenovati prokurista;

Pristojnosti in dolžnosti neizvršnih direktorjev bodo:

- nadzorovati izvajanje poslov družbe;
- dati soglasje k poslovniku o delu izvršnih direktorjev;
- preveriti sestavljeno letno poročilo;
- sestaviti poročilo o preveritvi letnega poročila za skupščino;
- sprejeti naložbeno strategijo in politiko

⁷ 33. člen ZBan-2.

Pristojnosti in dolžnosti izvršnih direktorjev bodo ostale enake, kot jih že danes določa 28. člen statuta. V skladu s tem členom izvršni direktorji:

- vodijo tekoče posle družbe;
- sestavijo letno poročilo;
- pripravijo naložbeno strategijo in politiko;
- prijavijo vpise in predložijo listine za vpis v register;
- vodenje poslovnih knjig;
- izvedejo posle v skladu s statutom in sklepi upravnega odbora.

Sicer poudarjamo, da naj bi glede na empirične podatke veljalo, da ni pomembno, ali ima družba enotirni ali dvotirni sistem upravljanja, pomembni sta odvisnost in neodvisnost članov upravnega odbora/nadzornega sveta.⁸

Predlog zakona sicer zasleduje kar največjo strokovnost delovanja upravnega odbora kot celote. S predlogom se merila, ki veljajo za izbor izvršnih direktorjev, razširjajo tudi na neizvršne direktorje. S tem se zagotavljajo predvsem njihovo primerno znanje in izkušnje.

Nadzor nad delovanjem DUTB

Po veljavnem ZUKSB nadzor nad DUTB »v okviru (svojih) pristojnosti po ZUKSB izvaja ministrstvo, pristojno za finance«. Navedena določa pove le, da nadzor nad DUTB opravlja ministrstvo, pristojno za finance. Zakon pa ne pove, kako naj ga ministrstvo opravlja (npr. ali zgolj z zahtevo po informacijah o delovanju ali celo z neposrednim (on-site) nadzorom). Prav tako tudi ne pove, katere so pristojnosti ministrstva, v okviru katerih to opravlja nadzor nad delovanjem DUTB. Jasno je, da namen zakona ni bil, da bi ministrstvo vplivalo na posamezne poslovne odločitve DUTB ali jih presoјalo. Namen zakona je bil zagotoviti neodvisnost posloводства DUTB pri njegovih poslovnih odločitvah oziroma ločiti poslovne odločitve od trenutno prevladujočih političnih interesov. Če bi ministrstvo kot organ izvršilne oblasti, katerega predstojnik je politični funkcionar, smelo vplivati na poslovne odločitve DUTB, ta cilj ne bi bil dosežen. Tako velja, da presoјanje posameznih poslovnih odločitev DUTB ni v pristojnosti ministrstva.

V skladu z ZUKSB je nadzor ministrstva nad DUTB že zdaj omejen. ZUKSB ga namreč veže na že obstoječe pristojnosti ministrstva. Ker pa so obstoječe pristojnosti ministrstva za nadzor ozke, saj ministrstvo ne opravlja nalog nadzornega organa, je vprašljivo, kaj lahko ministrstvo sploh nadzoruje in kako naj to počne.

Kot odgovor na prvo od obeh vprašanj, upoštevajoč zahtevo, da se z nadzorom ne posega v posamezne poslovne odločitve, predlog zakona izrecno določa, katera področja delovanja DUTB nadzoruje ministrstvo. Po predlogu zakona nadzor ministrstva obsega nadzor nad zakonitostjo poslovanja DUTB.

V vprašanju, kako ministrstvo opravlja nadzor, se skrivata dve podvprašanji. Prvo je, kako in na kateri pravni podlagi lahko ministrstvo pridobiva informacije, potrebne za nadzor, drugo pa, kaj lahko ministrstvo sploh stori, ko ugotovi dejstvo, ki zahteva njegov odziv.

V zvezi s prvim podvprašanjem ugotavljamo, da trenutno ni podlage, ki bi ministrstvu omogočala, da od DUTB zahteva informacije, potrebne za nadzor. Ministrstvo resda lahko zahteva informacije od DUTB prek vlade, ki zastopa državo kot delničarko družbe, in torej lahko izvaja korporacijske pravice,

⁸ Glej npr.: Zajc, K., Razmerje principal – agent v enotirnem sistemu ZDA – ekonomsko pravna analiza. V: Podjetje in delo – 2006, številka 6–7, strani 1572–1585.

ki gredo družbenikom. Toda obseg informacij, ki gredo družbeniku po zakonu o gospodarskih družbah, ni (vedno) dovolj širok, da bi omogočil ustrezen nadzor nad delovanjem DUTB. Predlog zakona zato določa, da mora DUTB ministrstvu predložiti kateri koli dokument in vse informacije, ki jih ministrstvo potrebuje za opravljanje nadzora.

Tudi na drugo podvprašanje ZUKSB ne daje odgovora. Zato velja, da ima ministrstvo trenutno na voljo le ukrepe, ki predstavljajo izvrševanje korporacijskih pravic, ki gredo delničarju (v tem primeru Republiki Sloveniji). Njihov nabor pa je omejen. To pa ne ustreza bremenom, ki lahko zaradi delovanja DUTB doletijo državo. Po ZUKSB država namreč jamči za vse obveznosti DUTB. Ker je izvajanje vseh delničarskih pravic, ki vplivajo na poslovanje družbe, povezano s sklicem skupščine, je njihovo izvajanje kljub določbi ZUKSB, da naloge in pristojnosti skupščine DUTB izvaja vlada, povezano z zamudo, ki jo zahteva izvedba skupščine.

Predlog zakona zato, da bi se presegla opisana omejenost ukrepov in preprečila zamuda pri njihovi izvedbi, določa, da lahko ministrstvo daje DUTB usmeritve in da jih ta mora upoštevati. Da se zagotovi neodvisnost delovanja DUTB, predlog še določa, da morajo biti usmeritve splošne in abstraktne in ne smejo biti navodilo za ravnanje v posameznem primeru. Ker predlog prepoveduje, da bi ministrstvo presojalo konkretne odločitve DUTB, ne določa niti upravnih niti kazenskih (prekrškovnih) nadzornih pooblastil ministrstva. Usmeritve ministrstva tako niso upravni ali kazenski pravni akt.

Da se zagotovi informiranost vlade, predlog zakona določa, da ministrstvo vsake tri mesece obvesti vlado o nadzoru, ki ga je opravilo ter o izdanih pisnih usmeritvah.

Uporaba drugih zakonov za DUTB

Predlog zakona določa, da se za DUTB, če ta zakon ne določa drugače, uporabljajo pravila ZGD-1. To je izraz dejstva, da je DUTB ustanovljena kot delniška družba. ZUKSB sicer pomembnih odstopanj od ZGD-1 ne predvideva. Se pa zaradi čim večje preglednosti delovanja DUTB določa, da se za potrebe uporabe ZGD-1 DUTB šteje za javno družbo. To ne pomeni za družbo v državni lasti, temveč za družbo, katere vrednostni papirji kotirajo na organiziranem trgu.

Predlog tudi predvideva, da ne glede na določbe zakona, ki ureja razkrivanje nadzorovanih informacij, velja za DUTB in njene delničarje obveznost razkrivanja nadzorovanih informacij, kot velja za javne družbe. Razkrivanje nadzorovanih informacije trenutno ureja Zakon o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 108/10 – uradno prečiščeno besedilo, 78/11, 55/12, 105/12 – ZBan-1J in 63/13 – ZS-K). Namen določbe je zagotoviti, da se vse določbe, ki zasledujejo preglednost javnih družb, uporabljajo za DUTB tudi, če DUTB ne bi bila izdajateljica vrednostnih papirjev.

Predlog določa izjeme od pravila Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 13/14 – uradno prečiščeno besedilo in 10/15 – popr; v nadaljnjem besedilu: ZFPPIPP), da pri odločanju o usodi insolventnega dolžnika ne smejo sodelovati družbe, ki so z dolžnikom povezane. Namen teh določb ZFPPIPP je bil preprečiti, da bi npr. nadrejena družba (mama) kot upnik podrejene družbe (hčere) tej v svojo korist in v škodo drugih upnikov izglasovala prisilno poravnavo. Ker DUTB ni ustanoviteljica podjetij, katerih družbenik je, temveč je svoj delež v teh podjetjih pridobila pri izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank, položaja DUTB v teh postopkih ni mogoče enačiti s položaji, ki so jih želele zajeti določbe ZFPPIPP, ki se po predlogu zakona za DUTB ne bodo uporabljale. DUTB namreč ne želi s stečajem hčere znižati stroškov svojega poslovanja. Nasprotno, eden od ciljev delovanja DUTB je tudi prestrukturiranje podjetij. To pa pomeni, da mora imeti DUTB na razpolago sredstva, ki ji to omogočajo.

Predlog predvideva izjemo od Zakona o prevzemih (Uradni list RS, št. 79/06, 67/07 – ZTFI, 1/08, 68/08, 35/11 – ORZPre75, 105/11 – odl. US, 10/12, 38/12, 56/13, 63/13 – ZS-K in 25/14), saj določa, da se za DUTB in od nje odvisne družbe domnevi, da odvisna družba in obvladujoča oseba delujeta

usklajeno ter da usklajeno delujejo družbe, ki so odvisne od iste obvladujoče osebe, ne štejeta za neizpodbitni. Predlagana sprememba ne spreminja vsebine veljavnih pravnih domnev. Omogoča pa, da se domneva, če dejansko stanje ne odraža njene vsebine, izpodbije. S tem se upošteva prevladujoče dejansko stanje, to je, da DUTB deležev v podjetjih ne pridobiva na podlagi dogovorov s svojimi podrejenimi družbami, temveč samostojno, z ukrepi za krepitev stabilnosti bank in postopkov prestrukturiranja.

Sklad za stabilnost bank

Predlog zakona določa, da DUTB lahko ustanovi sklad za stabilnost bank (v nadaljnjem besedilu: SSB), če verjetno izkaže, da bo tako lažje in enostavneje dosegla cilje svojega delovanja. Po ZUKSB namreč velja, da so sredstva SSB sredstva DUTB, saj je SSB, kot je predviden, abstraktna tvorba, ki je dejansko le bilančna oznaka (nadpomenka) dela premoženja in obveznosti DUTB. Zato velja, da so po veljavnem ZUKSB vsa sredstva in obveznosti, ki predstavljajo SSB, dejansko vsa sredstva in obveznosti, ki jih DUTB danes vodi v svoji bilanci. Zato se tudi predlaga, da ustanovitev SSB ni več obvezna.

Odprava obveznosti, da mora DUTB ustanoviti SSB, ne vpliva na zmožnost DUTB, da financira svojo dejavnost. DUTB, tako kot vsaka gospodarska družba, financira svojo dejavnost iz svojega premoženja. Le tega pridobi z opravljanjem svoje dejavnosti ali z vplačili družbenikov.

Dejavnost DUTB

Veljavno besedilo ZUKSB dejavnosti DUTB ne določa neposredno. 11. člen ima sicer naslov »dejavnost in pravila delovanja DUTB«, vendar kljub naslovu ureja predvsem ukrep prenosa tveganih postavka in pravice ter obveznosti, ki jih ima DUTB v zvezi s prenesenimi tveganimi postavkami. Navedeno pa ne zajema drugih ukrepov za krepitev stabilnosti, pri katerih lahko DUTB sodeluje, niti npr. dejavnosti prestrukturiranja podjetij, čeprav iz vsebine zakona izhaja, da lahko DUTB kot svojo dejavnost opravlja tudi to. To pa pomeni, da trenutna zakonska opredelitev dejavnosti DUTB ni skladna s preostalimi členi zakona. To zmanjšuje pravno varnost delovanja DUTB, saj 6. člen ZGD-1 določa, da sme gospodarska družba opravljati gospodarske posle le v okviru svoje dejavnosti.

Nedoločna opredelitev dejavnosti DUTB lahko škoduje tudi državi, saj 4. člen ZUKSB določa, da za vse obveznosti DUTB, ki izvirajo iz opravljanja dejavnosti, subsidiarno odgovarja Republika Slovenija. Če dejavnost ni jasno opredeljena, tudi ni opredeljen obseg subsidiarne odgovornosti države.

Predlog zakona zato kot dejavnost DUTB določa:

- izvajanje ukrepov za krepitev stabilnosti bank,
- upravljanje premoženja in obveznosti, ki jih je pridobila zaradi izvedbe ukrepov za krepitev stabilnosti bank,
- izvajanje ukrepov za vzpostavitev kratkoročne in dolgoročne plačilne sposobnosti v gospodarskih družbah, katerih upnik ali družbenik je DUTB (v nadaljnjem besedilu: prestrukturiranje gospodarskih družb).

Nobena od izrecno navedenih dejavnosti ni novost. Zato je glavni namen spremembe le ustrezno kodificirati vsebino veljavnega zakona. Da DUTB lahko izvaja ukrepe za krepitev stabilnosti bank, izhaja iz 2. člena veljavnega ZUKSB. Da DUTB lahko upravlja premoženje in obveznosti, ki so bile nanjo prenesene, izhaja določb ZUKSB, ki določajo, da DUTB s svojim premoženjem gospodari tako, da ohranja njegovo vrednost (prvi odstavek 10. člena ZUKSB), in da lahko DUTB svoje premoženje »proda ali poveča, in sicer z namenom doseganja maksimalne vrednosti« (tretji odstavek 11. člena ZUKSB). Da DUTB lahko sodeluje pri prestrukturiranju (ne pa, da mora) gospodarskih družb, izhaja iz

določb, ki DUTB omogočajo, da pridobi delež v podjetju mimo volje dotedanjih družbenikov (npr. devetnajsti odstavek 11. člena ZUKSB).

Pravni posli, ki jih DUTB lahko sklepa

Trenutno besedilo zakona ne določa, katere pravne posle lahko DUTB sklepa. Tako se v skladu s četrtem odstavkom 4. člena ZUKSB za določitev gospodarskih poslov, ki jih DUTB lahko sklepa, uporabljajo prvi, tretji in četrti odstavek 10. člena ZGD-1. V skladu z ZGD-1 velja, da smejo družbe sklepati:

- vse posle, razen tistih, ki se po zakonu ne smejo opravljati kot gospodarski posli;
- posle le v okviru dejavnosti, določene v statutu ali družbeni pogodbi;
- tudi vse druge posle, potrebne za njihov obstoj in opravljanje dejavnosti, četudi ti posli ne pomenijo neposrednega opravljanja dejavnosti.

To bi pomenilo, da sedanji ZUKSB ne omejuje DUTB pri tem, katere pravne posle lahko sklepa pri opravljanju svoje dejavnosti. Ne glede na navedeno, pa nekateri člani ZUKSB vsebujejo vodila, ki jih mora DUTB pri sklepanju pravnih poslov upoštevati. To so določbe, ki urejajo način gospodarjenja DUTB s premoženjem. Te določbe so navedene že zgoraj.⁹ Iz njih izhaja, da si mora DUTB pri svojem delovanju prizadevati za ohranitev vrednosti sredstev/maksimiranje dobička. To pa pomeni, da uporaba določb ZGD-1 ni neomejena in da torej obstajajo splošna in abstraktna merila, ki povedo, kateri posli so DUTB dovoljeni.

Predlog zakona ta splošna merila iz ZUKSB nadgrajuje. V novem 10.a členu je tako jasno določeno, kdaj in s katerim pravnim poslom lahko DUTB sodeluje pri prestrukturiranju gospodarske družbe, kdaj lahko odplačno pridobi delež v drugi gospodarski družbi, v katerih izjemnih primerih lahko ustanovi drugo gospodarsko družbo in kdaj lahko sodeluje pri pripojitvi.

Prestrukturiranje podjetij in pristojnosti DUTB

Kot je navedeno zgoraj, veljavno besedilo ZUKSB prestrukturiranja podjetij ne določa kot enega od ciljev zakona. Zato je vprašanje prestrukturiranja podjetij tudi pomanjkljivo urejeno. V praksi so se tako pojavljala vprašanja, kaj DUTB sme in česa ne. Vsa tovrstna vprašanja so se razlagala z vidika zgoraj opisanih vodil (načelo maksimiranja dobička) in dejstva, da ZUKSB ne vsebuje omejitve vrste poslov, ki jih DUTB lahko sklepa.

Vendarle pa ZUKSB vsebuje nekaj določb, ki sicer zasledujejo maksimiranje dobička, a hkrati tudi podeljujejo DUTB posebne pristojnosti pri prestrukturiranju podjetij. Tako ZUKSB določa, da DUTB lahko:

- naloži banki, ki je deležna ukrepov za krepitev stabilnosti bank, da konvertira določen del kreditov gospodarskim družbam v lastniški kapital teh družb ali podrejeno posojilo tem družbam;
- svoj delež v gospodarskih družbah proda ali poveča, in sicer z namenom doseganja maksimalne vrednosti;
- če v posamezni naložbi preseže 50 % dolžniškega in lastniškega kapitala (upoštevajoč kategorije v bilanci stanja: kapital, kratkoročne in dolgoročne finančne obveznosti), konvertira svoj delež v redne delnice z glasovalno pravico ali delež družbe po vrednosti, ki jo oceni pooblaščen cenilec, brez sklepa skupščine.

Predlog zakona odgovarja na vprašanja, kako in pod katerimi pogoji lahko DUTB sodeluje pri prestrukturiranju gospodarskih družb. Temeljni pogoj, da DUTB lahko sodeluje pri prestrukturiranju

⁹ Gre npr. za prvi odstavek 10. člena in tretji odstavek 11. člena ZUKSB.

gospodarske družbe, je, da je DUTB njen družbenik ali upnik. Dodatno velja še, da DUTB lahko sodeluje pri prestrukturiranju druge družbe, če:

- na podlagi skrbnega pregleda in načrta prestrukturiranja družbe oceni, da bo ta družba po izvedenem postopku prestrukturiranja sposobna samostojnega poslovanja;
- je njeno sodelovanje pri finančnem prestrukturiranju skladno s pravili Evropske unije o državnih pomočeh in
- je njeno sodelovanje pri finančnem prestrukturiranju posamezne gospodarske družbe v skladu s poslovno strategijo DUTB.

Predlog zakona še določa, da lahko DUTB sodeluje pri prestrukturiranju gospodarske družbe s katerim koli pravnim poslom, ki lahko njenemu dolžniku omogoči, da postane kratkoročno ali dolgoročno plačilno sposoben. To pa pomeni, da DUTB dolžniku lahko da posojilo, da lahko nastopa kot porok dolžnika in da lahko jamči banki za izpolnitev dolžnikove obveznosti.

Predlog zakona ne ločuje med finančnim in drugimi oblikami prestrukturiranja (npr. poslovnim). Kot ukrepi prestrukturiranja se štejejo vsi ukrepi, s katerimi se lahko zagotovi kratkoročna in dolgoročna plačilna sposobnost dolžnika. Če se to lahko zagotovi s poslovnim prestrukturiranjem dolžnika, lahko DUTB to stori.

Pridobivanje deležev drugih gospodarskih družbah

DUTB lahko pridobi delež v gospodarski družbi odplačno ali neodplačno. Neodplačna pridobitev ni regulirana, saj družbeniki v kapitalnih družbah ne odgovarjajo za obveznosti družbe. V zvezi z odplačno pa velja, da lahko po predlogu zakona DUTB odplačno pridobi delež v gospodarski družbi samo, če:

- je pred odplačno pridobitvijo novega deleža že upnik ali družbenik te gospodarske družbe in lahko verjetno pričakuje, da se bo zaradi pridobitve novega deleža povečala vrednost njene sedanje terjatve do te gospodarske družbe ali vrednost njenega deleža v tej gospodarski družbi, ali
- ga pridobi od države in gre za delež v družbi, ki ji je bilo v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo, odvzeto dovoljenje za opravljanje bančnih storitev.

DUTB lahko delež v drugi gospodarski družbi pridobi ne le z nakupom (kar je opisano zgoraj), temveč tudi z njeno ustanovitvijo. Da bi se preprečila nenamenska poraba sredstev DUTB, zakon določa, da DUTB ne sme ustanoviti gospodarske družbe. Ker pa vsaka ustanovitev gospodarske družbe ne pomeni nujno samo porabe sredstev DUTB, temveč lahko prispeva tudi k njihovemu maksimiranju, določa zakon tudi tri izjeme od splošne prepovedi. Tako se predlaga, da lahko DUTB sama ali skupaj z drugo pravno osebo ustanovi družbo z omejeno odgovornostjo ali delniško družbo, če:

- bodo na novoustanovljeno družbo preneseni terjatve ali deleži DUTB do tistih gospodarskih družb, pri prestrukturiranju katerih lahko DUTB sodeluje, ali
- bo novoustanovljena družba prevzela sredstva druge gospodarske družbe, s katerimi je slednja opravljala dejavnost, in bo novoustanovljena družba sposobna samostojnega poslovanja in je njena ustanovitev skladna s poslovno strategijo DUTB ali
- bodo na to družbe prenesene nepremičnine DUTB in bo zaradi tega doseženo gospodarnейše upravljanje prenesenih nepremičnin in razpolaganje z njimi.

Prva in zadnja alineja omogočata vzpostavitev družb, na katere DUTB prenese svoje nepremičnine ali svoje terjatve. To omogoča specializacijo njihovega upravljanja. Druga alineja pa omogoča, da DUTB skupaj z morebitnim zainteresiranim partnerjem odkupi sredstva družbe (zdravo jedro), ki ji grozi stečaj, in tako omogoči nadaljnje poslovanje zdravega dela podjetja. Res je, da je tak posel, če je sklenjen eno leto pred začetkom stečaja, lahko izpodbojen (pododdelek 5.3.4 ZFPPIPP). Vendar navedena določba ne preprečuje, da nova družba ne bi uspešno poslovala. Nasprotno, vnaprej znana

možnost, da bi tretji lahko poskušal posel izpodbiti, zahteva in utemeljuje večjo skrbnost vseh vpletenih. To pa je lahko z vidika cilja zagotoviti prestrukturiranje podjetij samo koristno.

Odkrivanje kaznivih dejanj

Trenutno besedilo zakona podeljuje nekatere naloge in pristojnosti, ki ne le da niso združljive z osnovnim izhodiščem DUTB, to je izhodiščem, da je DUTB gospodarska družba, so tudi podnormirane, tako da njihovo izvajanje ni mogoče. Te določbe so predvsem tiste, ki se nanašajo na preiskovanje kaznivih dejanj. ZUKSB tako določa, da DUTB:

- opravlja revizijo zakonitosti, gospodarnosti in učinkovitosti procesov odobravanja kreditov in naložb ter uporabe sredstev kreditov, ki se vodijo kot oslabitve v bilancah bank;
- predlaga pristojnemu sodišču začasno prepoved razpolaganja s premoženjem kršitelja, pri čemer mora domnevni kršitelj v šestih mesecih po zasegu premoženja dokazati pridobljeno lastništvo, nedokazana sredstva iz protipravno pridobljene premoženjske koristi pa postanejo vir za sanacijo slabih naložb v bankah.

Prva alineja se črta, ker ni izvedljiva, saj DUTB nima oblastnih pooblastil in zato tudi ne pravice do vpogleda v bilance bank. DUTB je oseba, ki je bankam prirejena in ne nadrejena. Podelitev preiskovalnih pooblastil DUTB je zaradi pomanjkanja pravil in procesnih kvartel, v skladu s katerimi naj DUTB tako oblast izvaja, sporna tudi z vidika Ustave Republike Slovenije.

Predlog zakona predvideva tudi črtanje dvajsetega odstavka 11. člena ZUKSB. To je odstavka, ki daje DUTB pooblastilo, da predlaga zaplembo premoženja. Sistemsko je namreč to področje urejeno v Zakonu o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (Uradni list RS, št. 91/11 in 25/14; v nadaljnjem besedilu: ZOPNI), ki določa pogoje, postopek in pristojne organe za finančno preiskavo, začasno zavarovanje odvzema, začasen odzem, hrambo, upravljanje in odzem premoženja nezakonitega izvora, odgovornost Republike Slovenije. V skladu z navedenim zakonom lahko začasno zavarovanje odvzema premoženja nezakonitega izvora predlaga državni tožilec, saj je tudi vodenje postopka finančne preiskave v pristojnosti državnega tožilstva.

Ker gre pri instituta odvzema premoženja z obrnjenim dokaznim bremenom za zelo velik poseg v posameznikove ustavne pravice do zasebnosti, pravico do zasebne lastnine in pravico do varstva osebnih podatkov, je še toliko pomembnejše, da je sam institut sistemsko urejen. Glede na to, da je lahko ustavno sporna že veljavna sistemsko urejitev odvzema premoženja nezakonitega izvora (ZOPNI), se zakonodajalec želi s črtanjem pristojnosti in obveznosti DUTB, da predlaga začetek postopka dokazovanja morebitno spornega lastništva, izogniti čezmernemu posegu v ustavnopravne pravice, ki ne bi prestal t. i. strogega preizkusa sorazmernosti (legitimnost, primernost, sorazmernost in potreba po posegu). Ker so DUTB in osebe, ki so z njo v pogodbenem razmerju, dolžne tako Banki Slovenije kot tudi organom odkrivanja ali pregona naznaniti vsako kaznivo dejanje, ni razloga, da bi morala sama začeti tudi sodne postopke, saj to presega naloge in cilje, za katere je bila ustanovljena, povzroča pa zgolj povečanje stroškov DUTB in lahko vpliva tudi na učinkovitost izvajanja njenih glavnih zakonsko določenih nalog.

Vse navedeno je skladno tudi s temeljnim poslanstvom DUTB. To pa je upravljati prevzeto premoženje po pravilih poslovno-finančne stroke in najvišjih etičnih standardih upravljanja. Opravljanje temeljnega poslanstva je povsem drugačna dejavnost, kot je revidiranje zakonitosti, gospodarnosti in učinkovitosti procesov odobravanja kreditov in naložb ter uporabe sredstev kreditov, ki se vodijo kot oslabitve. Opravljanje revizije kreditov zato ni in tudi ne more biti naloga DUTB. Temu sledi tudi Koalicijski sporazum o sodelovanju v Vladi Republike Slovenije za mandatno obdobje 2014–2018. V njem je navedeno, da se »odgovornost za izvedbo preiskave bančne luknje prenese z DUTB na Banko Slovenije ter v primeru suma kaznivih dejanj na pristojne organe pregona«.

Vendarle se predlagatelj zaveda, da se zaposleni na DUTB in osebe, ki zanjo opravljajo storitve, lahko znajdejo v položaju, ko se seznanijo z dejstvi, ki kažejo na obstoj kaznivega dejanja. Zato predlog zakona za osebe, ki so z DUTB v pravnem razmerju, vzpostavlja naznanilno dolžnost. Te osebe morajo Banki Slovenije in organom odkrivanja ali pregona naznaniti vsako kaznivo dejanje, o katerem so bile obveščene ali so drugače zvedele zanj, storjeno v povezavi z banko, ki je deležna ukrepov. Hkrati z ovadbo navedejo dokaze, za katere vedo, ter poskrbijo, da se ohranijo sledovi in druga dokazila o kaznivem dejanju. S tem se dopolnjuje in nadgrajuje 145. člen Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 47/13 in 87/14; v nadaljnjem besedilu: ZKP), ki določa, da so državni organi in organizacije z javnimi pooblastili dolžni naznaniti kazniva dejanja, za katera se storilec preganja po uradni dolžnosti, če so o njih obveščeni ali če kako drugače zvedo zanje. Osebe, zaposlene v DUTB, oziroma osebe, ki za DUTB opravljajo storitve, namreč ne zapadejo pod osebe, za katere velja naznanilna dolžnost iz ZKP.

O vlaganju tožb

V javnosti se je pojavljalo razumevanje, da mora DUTB vlagati odškodninske tožbe oziroma nastopati kot zasebni tožilec v kazenskih postopkih. Tako razumevanje nima podlage v veljavnem ZUKSB. Niti je nima v določbah procesnih zakonov. V skladu z zakonom o kazenskem postopku lahko kot zasebni tožilec nastopa le oškodovanec. To pa DUTB ni. Prav tako lahko v skladu s pravili civilnega procesnega prava vloži odškodninski zahtevek le oseba, ki ima za to pravni interes. Ima pa ga tisti, ki mu je nastala škoda. Ker DUTB škoda ni nastala, DUTB ni aktivno legitimirana za vlaganje odškodninskih tožb. V skladu z vsem, kar je navedeno v prejšnji točki, se to ne spreminja.

Subsidiarna odgovornost države

S predlogom zakona se predlaga črtanje drugega odstavka 4. člena ZUKSB, ki določa, da je država subsidiarno odgovorna za vse obveznosti DUTB. Črtanje navedene določbe se predlaga, saj je odgovornost države vsebinsko in po višini neomejena. To pa lahko ima nepredvidljive posledice za državni proračun. Sploh upoštevajoč dejstvo, da je poroštvo, ki ga država da za vrednostne papirje, ki jih izda DUTB, edino jamstvo države, ki ga DUTB res potrebuje, in da je to jamstvo v primerjavi s splošnim jamstvom za vse obveznosti natančno urejeno v ZUKSB in na njegovi podlagi izdani uredbi. Ta dva akta tako npr. določata pogoje, ki jih mora zadolžitev DUTB izpolnjevati, da se zanjo lahko dodeli poroštvo države. Navedena akta določata tudi nadomestilo, ki ga DUTB plačuje za državno poroštvo. Nič od navedenega pa ni določeno – saj zaradi vsebinsko nedoločne norme tudi ne more biti – za zadolžitve DUTB, za katere trenutno velja subsidiarna odgovornost države. Zato se predlaga črtanje opisane splošne dolžnosti države.

Ker pa zakon ne more veljati za nazaj, bo navedena sprememba lahko veljala le za posle, ki bodo sklenjeni po uveljavitvi predloga zakona. Temu ustreza tudi prehodna določba predloga zakona.

Črtanje nekaterih posebnih pristojnosti DUTB

V skladu z ZUKSB ima DUTB kar nekaj »posebnih« pristojnosti. Nekatere, to je tiste, ki se nanašajo na preiskovanje kaznivih dejanj, so skupaj z razlogi za njihovo opustitev opisane že zgoraj. Med druge pa spadata:

- pravica iz enajstega odstavka 11. člena ZUKSB, da lahko DUTB v primeru bank, v katerih je država edina lastnica in ki niso deležne ukrepov po tem zakonu, upravlja tudi deleže teh bank v gospodarskih družbah;
- pravica iz devetnajstega odstavka 11. člena ZUKSB, da lahko DUTB, če v posamezni naložbi preseže 50 % dolžniškega in lastniškega kapitala (upoštevajoč kategorije v bilanci stanja: kapital, kratkoročne in dolgoročne finančne obveznosti), konvertira svoj delež v redne delnice

z glasovalno pravico ali delež družbe po vrednosti, ki jo oceni pooblaščen cenilec, brez sklepa skupščine.

Enajsti odstavek 11. člena se črta, saj se z določbo krši splošno načelo, da lahko gospodarska družba upravlja le svoje premoženje, tuje pa le, če njegov imetnik s tem soglaša. Samo dejstvo, da je država edini družbenik neke družbe, ne more utemeljiti posega v pravice druge družbe tako, kot ga določa črtana določba ZUKSB. Navedeno je izraz dejstva, da je vsaka gospodarska družba samostojna pravna oseba, ki sama odloča, kaj bo storila s svojim premoženjem.

Devetnajsti odstavek 20. člena se črta, saj po evropskem pravnem redu velja, da lahko odločitev o povečanju ali zmanjšanju osnovnega kapitala družbe sprejme le skupščina ali sodišče. Določba, ki se črta, pa daje to pravico tretji osebi (to je DUTB), pri čemer niti ni potrebno, da je ta oseba (to je DUTB) družbenik družbe, v kateri naj bi prišlo do spremembe osnovnega kapitala.

Podaljšanje dobe obstoja DUTB

Za izvajanje ukrepov zakona DUTB, ustanovljena na podlagi ZUKSB, nadaljuje delovanje. Po veljavnem zakonu je bilo predvideno, da DUTB preneha obstajati 31. decembra 2017 (po petletnem delovanju). Predlagani zakon pa podaljšuje obdobje njenega obstoja do 31. decembra 2022, saj ni namen, da bi DUTB prodajala sredstva pod pritiskom in za vsako ceno, temveč je namen, da se najde primeren kupec in v čim večji meri povrne proračunska sredstva.

Dolžnost odprodati 10 odstotkov sredstev letno

Veljavno besedilo ZUKSB določa, da mora DUTB vsako leto odprodati vsaj 10 odstotkov ocenjene vrednosti pridobljenih sredstev na podlagi tega zakona. Predlog zakona v navedeno dolžnost vsebinsko ne posega. Odločba je odraz dejstva, da DUTB ni ustanovljena zato, da bi bila dolgoročni ali strateški imetnik premoženja, ki je bilo nanjo preneseno. Namen delovanja DUTB kot ga določa veljavni zakon in kot ga razširja predlog zakona, je opisan zgoraj. Iz opisa namena delovanja pa je razvidno, da so vse naloge, ki naj jih opravi DUTB kratkoročnega značaja. To pa pomeni, da je dolžnost odprodati prejeta sredstva skladna s cilji delovanja DUTB. Dolžnost odprodati sredstva tudi ne pomeni, da mora DUTB odprodati sredstva na hitro in pod njihovo ceno. Zakon namreč ne določa, katero sredstvo naj DUTB proda. To je avtonomna poslovna odločitev posloводства, ki je odvisna od razmer na trgu, pri čemer ima zaradi predvidenega podaljšanja dobe obstoja DUTB za prodajo posameznega sredstva na voljo deset let.

Ne glede na navedeno, pa predlog zakona dolžnost odprodati sredstva preoblikuje tako, da se spreminja v dolžnost ustvariti denarni priliv v višini vsaj 10 odstotkov pridobljenih sredstev. Sprememba olajšuje DUTB izpolnjevanje njene obveznosti, saj se kot denarni priliv ne štejejo le prilivi od prodaje premoženja temveč tudi dohodki, ki jih DUTB doseže z upravljanjem svojega premoženja. S tem se zmanjšuje pritisk na DUTB da odproda sredstva, s čimer se ji poveča svoboda upravljanja s premoženjem in s tem možnost dosegati gospodarnost njenega poslovanja. Navedeno je sicer tudi odraz dejstva, da je DUTB v okviru prenosa slabih terjatev pridobila kredite, kjer prihaja do rednih plačil obveznosti. Kolikor ti krediti zapadejo do konca življenjske dobe DUTB, bo do njihove spremembe v denarno sredstvo prišlo avtomatično. Zahteva, da se prodajo tudi taki krediti bi le obremenila delovanje DUTB, ne bi pa imela učinka na pretvorbo nedenarnih bilančnih sredstev v denarna.

Prenos določenih vsebin iz uredbe v zakon

Zaradi preglednejše pravne ureditve ukrepov za krepitev stabilnosti bank v Republiki Sloveniji in s tem trdnejše pravne varnosti se v predlog zakona prenašajo tudi določene vsebine iz Uredbe o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank (Uradni list RS, št. 103/12), in sicer v zvezi z dolžnostmi banke, ki

je deležna ukrepov, odločitvijo o uporabi ukrepov, vplačilom kapitalskih instrumentov, oceno realne dolgoročne ekonomske vrednosti, nadomestilom za prenos in pravicami za povratni prenos ter pravili za zadolževanje, upravljanje dolga in uporabo prostih denarnih sredstev.

2.3.2 Način reševanja

Vsa opisana vprašanja bodo rešena na predstavljen način s predlogom tega zakona.

2.3.3 Normativna usklajenost zakona

Predlog zakona je skladen z veljavnim pravnim redom.

2.3.4 Usklajenost predloga zakona

a) s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi: zakon ne ureja delovanja samoupravnih lokalnih skupnosti.

b) s civilno družbo oziroma ciljnim skupinami, na katere se predlog zakona nanaša: zakon ne posega v vprašanja, ki bi se nanašala na posamezne ciljne skupine.

3 OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Ocena finančnih sredstev za državni proračun: predlog zakona nima posledic za državni proračun. Ker se odpravlja neomejeno poroštvo države, se s predlogom zmanjšujejo prihodnje, negotove obveznosti države.

Ocena drugih javnih finančnih sredstev: predlog zakona nima posledic za druga javnofinančna sredstva.

Predvideno povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna: predlog zakona ne vpliva na povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna.

Predvideno povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javna finančna sredstva: predlog zakona nima posledic za druga javnofinančna sredstva.

Predvideni prihranki za državni proračun in druga javna finančna sredstva: predlog zakona ne vpliva na prihranke državnega proračuna ali na druga javnofinančna sredstva.

4 NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva nove porabe proračunskih sredstev.

5 PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Ta zakon ni predmet prilagajanja slovenske ureditve pravu EU, vendar pa upoštevamo podobne ukrepe in rešitve, ki so jih nekatere države že sprejele v svoje pravne rede.

DUTB opravlja dejavnosti, za katere se v skladu z evropsko zakonodajo ne zahteva avtorizacija finančnih nadzornikov, zato se zanjo ne uporabljajo direktive, ki urejajo delovanje kreditnih institucij, investicijskih podjetij in zavarovalnic.

Za izvedbo ukrepov v slovenskih bankah pa se uporabljajo pravila o državnih pomočeh, kot so opredeljena v Sporočilu Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za podporne ukrepe v korist bank v okviru finančne krize od 1. avgusta 2013 dalje (Uradni list EU C 216, 30. 7. 2013, str. 0001–0015). Ta pravila o državni pomoči za podporne ukrepe v korist bank v okviru finančne krize so sprejeta na podlagi 107. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, ki izjemoma dovoljuje pomoč za odpravljanje resne motnje v gospodarstvu države članice.

Evropska komisija je finančno stabilnost določila za svoj splošni cilj, pri čemer si prizadeva za čim večjo omejitev državne pomoči ter izkrivljanja konkurence med bankami in v državah članicah. Z vidika finančne stabilnosti je treba preprečiti večje negativne učinke prelivanja na področju preostalega bančnega sistema, ki bi lahko nastali zaradi propada kreditne institucije, in zagotoviti, da bančni sistem kot celota še naprej zagotavlja zadostna posojila realnemu gospodarstvu.

Evropska komisija lahko odobri ukrepe dokapitalizacije ali ukrepe za oslabiljena sredstva, ko država članica dokaže, da so bili pred tem uporabljeni vsi ukrepi za omejitev pomoči na najmanjši potrebni znesek. V ta namen mora država članica predložiti načrt za zbiranje kapitala, ki vključuje seznam ukrepov za zbiranje kapitala in morebitne ukrepe za porazdelitev bremena med delničarji in podrejenimi upniki banke ter zaščitne ukrepe za preprečevanje odliva sredstev iz banke. Načrt za zbiranje kapitala mora biti v skladu s pravili o državnih pomočeh ocenjen v tesnem sodelovanju s pristojnim nadzornim organom, da bi se zagotovila ponovna vzpostavitev uspešnega poslovanja v razumnem časovnem okviru ter na trdni in trajni podlagi. Drugače je potrebna pravilna likvidacija institucije v težavah.

Po predložitvi načrta za zbiranje kapitala ter vključitvi rezultatov pregleda kakovosti sredstev banke in v prihodnosti usmerjene ocene kapitalske ustreznosti mora država članica določiti preostali kapitalski primanjkljaj, ki ga je treba pokriti z državno pomočjo. Za vsak tak kapitalski primanjkljaj je treba predložiti načrt prestrukturiranja.

Glede na to, da je zakon namenjen predvsem učinkovitemu in preglednemu delovanju Družbe za upravljanje terjatev bank, so v nadaljevanju prikazani primeri delovanja in ureditve tovrstnih družb v štirih drugih državah članicah Evropske unije, pri čemer pa je treba omeniti, da so bile t. i. slabe banke v obdobju 2008–2014 ustanovljene kar v 12 državah članicah. Gre torej za orodje, ki je pogosto uporabljeno za sanacijo bančnega sistema in se nanaša predvsem na ravnanje z oslabiljenimi naložbami.

5.2 Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Nemčija

V Nemčiji so leta 2008 sprejeli prvi sveženj ukrepov za stabilizacijo finančnih trgov. Ukrepi so bili predstavljeni v Zakonu za finančno stabilnost, ki je bil tudi podlaga za ustanovitev Sklada za stabilnost finančnih trgov (v nadaljnjem besedilu: SoFFin). Naloge v imenu SoFFin opravlja Agencija za stabilizacijo trgov (v nadaljnjem besedilu: FMSA), ki je bila ustanovljena oktobra 2008 in je dolžna poročati Ministrstvu za finance.

SoFFin ima na voljo tri vrste instrumentov, in sicer poročstva za posojila, dokapitalizacijo in likvidacijske institucije. Podlaga za odločitev o stabilizacijskem ukrepu je zaprosilo finančne institucije. Odločitev o zaprosilu je sprejelo Ministrstvo za finance, pri čemer je upoštevalo pomembnost finančne institucije,

nujnost ukrepanja in najučinkovitejšo uporabo virov. Za sprejeto odločitev ni bilo potrebno soglasje parlamenta, kljub temu pa ga je Ministrstvo za finance o sprejeti odločitvi nemudoma obvestilo.

Finančne institucije, ki so bile deležne ukrepov za stabilnost, so morale zagotoviti trdno poslovno politiko. V ta namen je zvezna vlada izdala uredbo, ki je urejala poslovne strategije, uporabo prejetih sredstev, nagrajevanje zaposlenih, raven lastnih virov sredstev, razdelitev dividend, ukrepe za preprečevanje izkrivljanja konkurence itd.

Zaradi lažje izvedbe so bili ukrepi SoFFin izključeni iz določenih zakonskih obveznosti ali omejitev. Te izključitve je urejal Zakon za pospešitev in poenostavitev deležev in tveganj finančnih institucij s strani SoFFin.

V letu 2009 je bil sprejet Zakon za nadaljnji razvoj finančne stabilnosti trgov, ki se pogosto imenuje "Bad Bank Act". Predvidel je možnosti za razbremenitev bančnih bilanc, s čimer so se spodbudila posojila realnemu gospodarstvu. Ukrepi, predstavljeni v zakonu, so bili namenjeni finančnim institucijam, finančnim holdingom in njihovim hčerinskim družbam s sedežem v Nemčiji. Nanašali so se na izločitev nestrategičnih delov in vrednostnih papirjev iz bilance stanja bank. Zakon je vseboval dva modela za tako izločitev: (i) z vzpostavitvijo zasebnih namenskih družb in (ii) ustanovitvijo likvidacijskih institucij na zvezni ali državni ravni. Sodelovanje v teh ukrepih je bilo prostovoljno, pri čemer prvi model nikoli ni bil uporabljen. FMSA je ustanovila dve likvidacijski instituciji: Erste Abwicklungsanstalt (EAA), na katero je nestrategična poslovna področja in tveganja prenesel WestLB, in FMS Wertmanagement, kamor so bili preneseni nestrategična sredstva in tvegane postavke Skupine HRE (Hypo Real Estate). Obe likvidacijski instituciji sta predmet pravnega nadzora FMSA. Po zaključku likvidacije, ko bodo torej odprodana vsa prenesena sredstva, bosta tudi likvidacijski instituciji ukinjeni.

Prvotno je bilo mišljeno, da bodo ukrepi SoFFin na voljo do konca leta 2010, vendar je bila možnost večkrat zakonsko podaljšana, nazadnje je tretji zakon o stabilizaciji finančnega trga, ki je začel veljati januarja 2013, omogočil dodelitev instrumenta SoFFin do konca leta 2014.

Naslednji sveženj ukrepov je predstavljal Zakon o prestrukturiranju bank, ki velja od 1. 1. 2011. V okviru tega režima je nemški nadzorni organ (BaFin) pridobil razširjene pristojnosti za ukrepe v zvezi s prestrukturiranjem in reorganizacijo nemških bank. V skladu s tem zakonom stroškov reševanja ne krijejo več davkoplačevalci, temveč bančni sektor. V ta namen je ustanovljen Sklad za prestrukturiranje (RF), v katerega prispevajo banke. Višina prispevka je odvisna od velikosti banke in njene povezave s finančnim sistemom. Tudi ta sklad upravlja FMSA.

Poleg tega FMSA sodeluje v odboru za finančno stabilnost (Ausschuss für Finanzstabilität, AFS), ki je bil ustanovljen marca 2013 in ga sestavljajo predstavniki Zveznega ministrstva za finance, Deutsche Bundesbank in zveznega finančnega nadzornega organa (BaFin). Zaradi začetka veljavnosti 1. člena Zakona o varstvu pred tveganji in o načrtovanju reorganizacije ter reševanju bank in finančnih skupin v avgustu 2013 je FMSA pristojna za ocenjevanje načrtov za reševanje za kreditne institucije, ki jih določa zvezni finančni nadzorni organ (BaFin).

Švedska¹⁰

Na Švedskem sta bili v okviru ukrepov za reševanje finančne krize v letih 1992–1993 ustanovljeni dve korporaciji za upravljanje premoženja bank, Securum in Retrieva, in sicer za upravljanje nedonosnih posojil finančnih institucij. Sredstva banke, ki je potrebovala pomoč, so se razdelila na dobro in slabo aktivo, pri čemer se je slaba aktiva prenesla na eno od korporacij za upravljanje premoženja,

¹⁰ Podatki so pridobljeni iz Sporočila Komisije o obravnavanju oslabiljenih sredstev v bančnem sektorju Skupnosti (2009/C 72/01).

večinoma na Securum. Pomembna lastnost švedskega programa je bila, da so bile banke prisiljene v celoti razkriti pričakovane izgube iz posojil ter nepremičninam in drugim sredstvom pripisati realne vrednosti. Zato je finančni nadzorni organ poostrihl svoja pravila za določanje verjetnih izgub iz posojil in za vrednotenje nepremičnin. Da bi zagotovil enotno vrednotenje nepremičnin bank, ki so zaprosile za pomoč, je finančni nadzorni organ ustanovil odbor za vrednotenje, v katerem so bili strokovnjaki s področja nepremičnin. Nizke tržne vrednosti, pripisane sredstvom med skrbnim preverjanjem strank, so učinkovito pripomogle k določitvi najnižje vrednosti sredstev. Ker so udeleženci na trgu vedeli, da cene ne bodo padle pod to raven, se je trgovanje nadaljevalo

Dolgoročno sta se korporaciji za upravljanje premoženja bank izkazali za uspešni, saj so bili proračunski stroški za podporo finančnemu sistemu bolj ali manj uravnoteženi z njunimi prihodki iz likvidacije lastnih sredstev.

Španija¹¹

Odziv na finančne težave (slaba likvidnost, slabitev sredstev in zmanjšanje zaupanja) bank v Španiji je bil sprejetje Zakona o prestrukturiranju in krepitvi kapitala bank (v nadaljnjem besedilu: zakon)¹². V njem so predstavljeni ukrepi, katerih namen je krepitev španskega bančnega sistema.

Model bančnega prestrukturiranja v Španiji temelji na treh jamstvenih shemah za kreditne institucije in novi instituciji – Skladu za prestrukturiranje bank (v nadaljnjem besedilu: FROB). Prestrukturiranje zajema tri faze: (I) iskanje zasebnih rešitev s strani kreditne institucije (ta faza v zakonu ni predstavljena), (II) sprejetje ukrepov za odpravo slabosti kreditnih institucij z udeležbo jamstvenih shem in (III) prestrukturiranje kreditnih institucij s posredovanjem FROB.

Prvi del zakona ureja pravni sistem za delovanje FROB, ki ima dve funkciji: (I) upravljanje prestrukturiranja kreditne institucije in (II) krepitev kapitala kreditnih institucij, v kateri poteka prestrukturiranje.

Vrednost FROB znaša 9 mrd. evrov – 6,75 mrd. evrov prispeva proračun države in 2,25 mrd. evrov jamstvene sheme. FROB se za opravljanje svojih nalog lahko tudi zadolži v vrednosti, ki ne presega trikratnika v sklad naloženih sredstev.

FROB upravlja upravni odbor, ki ga sestavlja osem članov (pet članov predlaga centralna banka, tri člane predlagajo jamstvene sheme). Člane upravnega odbora za obdobje štirih let imenuje minister za gospodarstvo in zakladnico. Srečanji odbora se lahko udeležuje tudi predstavnik ministrstva, ki pa nima glasovalne pravice.

FROB vsake štiri mesece poroča ministrstvu in predstavi svoje delovanje državnemu zboru. V predstavitvi so zajete informacije o situaciji v bančnem sektorju in razvoju aktivnosti FROB.

Glede ukrepov za krepitev stabilnosti bančnega sektorja sta v zakonu urejeni druga in tretja faza prestrukturiranja. V drugi fazi kreditna institucija ali centralna banka izdela akcijski načrt za rešitev nastale situacije. Akcijski načrt nato odobri centralna banka, ki lahko v zvezi z načrtom zahteva nekatere spremembe. V načrtu lahko banka predstavi te ukrepe: krepitev solventnosti, združitve ali prevzem ter prenos celotnega ali dela posla na tretjo osebo. V tej fazi priskrbijo sredstva za prestrukturiranje jamstvene sheme.

¹¹ Podatki o ukrepih v Španiji so pridobljeni iz: "Royal Decree-Law 9/2009, of June 26, on bank restructuring and credit institution equity reinforcement", "Royal Decree-law 2/2011, of February 18th, for the reinforcement of the financial System" in "Memorandum of understanding on financial –sector policy conditionality (xx July 2012)".

¹² Zakon o prestrukturiranju in krepitvi kapitala bank je bil sprejet leta 2009.

Če slabosti v banki kljub ukrepom iz druge faze še vedno niso odpravljene, se začne tretja faza. V tem primeru se zamenja uprava banke, nalogo administratorja pa opravlja FROB. FROB naredi analizo situacije in načrt prestrukturiranja ter ju predloži centralni banki. Po zamenjavi vodstva banke in odobrenem načrtu prestrukturiranja lahko FROB banki priskrbi potrebna sredstva. V načrtu prestrukturiranja so lahko zajeti ti ukrepi: garancije, posojila, vpis ali prevzem lastniških deležev in prevzem sredstev. Načrt prestrukturiranja vsebuje tudi ukrepe glede organizacije, notranje kontrole in procesov v banki.

Zaradi lažje izvedbe so ukrepi FROB izključeni iz določenih zakonskih obveznosti ali omejitev.

Poleg funkcije prestrukturiranja bank lahko FROB podpira povezovanje kreditnih institucij, ki želijo izboljšati učinkovitost svojega poslovanja.

FROB zmanjša svoja sredstva s ponovnim odkupom lastniških vrednostnih papirjev s strani institucije, ki je vrednostne papirje izdala, in s prodajo tretjim osebam. Prodaja tretjim osebam mora zagotoviti konkurenčnost. FROB odproda lastniške deleže v petih letih.

Zakon o prestrukturiranju in krepitvi kapitala bank je bil večkrat spremenjen. Spremembe so se nanašale predvsem na hitrejšo delovanje in pravno varnost prestrukturiranja bank.

V letu 2011 je Španija sprejela Zakon o krepitvi kapitala kreditnih institucij.

25. 6. 2012 je španska vlada zaprosila za finančno pomoč za prestrukturiranje in dokapitalizacijo bančnega sektorja. V ta namen je bil sprejet program, ki ga sestavljajo: (I) ugotovitev kapitalskih potreb kreditnih institucij prek pregleda sredstev in obremenitvenih testov; (II) dokapitalizacija, prestrukturiranje ali zaprtje šibkih bank in (III) ločitev oslabljenih sredstev na zunanjo družbo za upravljanje.

Uporaba družb za upravljanje kot orodje za prestrukturiranje in reševanje izrecno finančnih institucij je predvidena v zakonu 9/2012 z dne 14. novembra o prestrukturiranju in reševanju finančnih institucij (*Ley 9/2012, de 14 de noviembre, de reestructuración y resolución de entidades de crédito*), ki izrecno vključuje tudi izrecne določbe o ustanovitvi t. i. španske slabe banke Sareb (*Sociedad de Gestión de Activos para la Reestructuración Bancaria*). Večinsko lastništvo Sareba (55-odstotni delež v kapitalu) je zasebno, 45 % pa je v lasti FORB. Lastniki Sareba so domači in tuji vlagatelji, med njimi 14 nacionalnih bank, 2 tuji banki, 10 zavarovalniških družb in FROB.

Na Sareb je bilo z bank v dveh fazah prenesenih skoraj 200.000 sredstev, ki so bila ocenjena na 50.781 milijard evrov. V prvem delu so bila 31. decembra 2012 prenesena sredstva s štirih poddržavljenih bank (Bankia, Catalunya Banc, NCG Banco de Valencia in Banco Gallego) v skupnem znesku 36.567 milijard evrov, drugi prenos pa je bil opravljen 28. februarja 2012, ko so bila v skupni vrednosti 14.086 milijard evrov prenesena sredstva bank, ki so bile deležne državne pomoči (Liderbank, BMN, Caja3 in Bank CEISS).

Sareb je ustanovljen za obdobje 15 let, njegov poglavitni cilj pa je v tem času odprodati vsa nanj prenesena sredstva s 15-odstotnim dobičkom. Čeprav je Sareb pod nadzorom Banke Španije, njegovo delovanje nadzira tudi nadzorni odbor, kot je to določeno v zakonu iz novembra 2012, in še zlasti preverja, ali Sareb izpolnjuje svoj temeljni namen.

Irska¹³

¹³ Podatki o ukrepih na Irskem so pridobljeni z domače strani NAMA (<http://www.nama.ie>) in iz Wikipedie – 2008–2012 Irish banking crisis.

V letu 2009 so na Irskem kot eno od pobud vlade za reševanje resne krize v bančnem sistemu ustanovili Nacionalno družbo za upravljanje sredstev (NAMA – National Asset Management Agency), ki od bank prevzema in upravlja slabe terjatve. V novembru 2009 je bil tako sprejet Zakon o nacionalni agenciji za upravljanje sredstev. NAMA je bila formalno ustanovljena 21. 12. 2009, v februarju 2010 pa jo je odobrila Evropska komisija. Prvo tranšo¹⁴ posojil je NAMA prevzela še konec istega meseca. Glavni cilj delovanja NAMA je, da v desetih letih odproda sredstva, ki so bila nanjo prenesena, in doseže dobro donosnost svojih sredstev.

Glavni dejavnik, na podlagi katerega se vrednotijo sredstva, ki se s kreditnih institucij prenesejo na NAMA, je tržna vrednost zavarovanja.

NAMA ima dva organa, in sicer odbor in izvršnega direktorja, ki ju imenuje Ministrstvo za finance. Odbor NAMA opravlja svojo funkcijo neodvisno, vendar njegovo delovanje podrobneje usmerjajo določbe Zakona o nacionalni agenciji za upravljanje sredstev in tako nosi veliko javno odgovornost. Zaradi preglednosti poslovanja NAMA o svojih dejavnostih, vključno s poročanjem o dolgu, dohodkih in stroških, četrtletno poroča ministru za finance. NAMA deluje pri Nacionalni agenciji za zakladništvo (angl. National Treasury Management Agency – NTMA), ki ji zagotovi zaposlene in drugo podporo za opravljanje poslov.

Za doseganje zakonsko določenih ciljev je NAMA ustanovila več namenskih družb (SPV – Special Purpose Vehicle), glavna je National Asset Management Agency Invested Limited (NAMAIL), v kateri je država (NAMA) 49-odstotna lastnica, večinski 51-odstotni delež pa imajo zasebni vlagatelji (trije: Irish Life Investment Managers (pozneje prodan južnoafriškemu vlagatelju Prestige), New Ireland Assurance in Clients of Allied Irish Banks Investment Managers), pri čemer pa ima NAMA pravico do veta in s tem dejansko vlogo odločevalca.

Hkrati s prenosom slabih sredstev bank na NAMA so se na Irskem izvajali tudi drugi ukrepi za krepitev stabilnosti bančnega sistema. V letu 2008 je bil sprejet Zakon o finančni podpori kreditnim institucijam. Ta zakon je omogočil finančno podporo države v obliki posojil, garancij in zamenjave sredstev kreditnih institucij. Na njegovi podlagi je šest glavnih bank na Irskem pridobilo garancijo države za svoje obveznosti.¹⁵

Na Irskem so v letu 2009 nacionalizirali Anglo Irish Bank in dokapitalizirali Allied Irish Bank in Bank of Ireland v višini 3,5 mrd. evrov za vsako banko. Zakonodaja, po kateri je bila nacionalizirana Anglo Irish Bank, je bila sprejeta v januarju 2009. V zameno za dokapitalizacijo so se banke zavezale, da bodo za 30 % povečale hipotekarna posojila, za 10 % posojila SME-jem in da bodo določile 12-mesečni moratorij za hipotekarna posojila (potem ko se pojavijo zamude). Hkrati so zamrznili plače in bonuse višjemu vodstvu.

6 DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMELO SPREJETJE ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic:

Predlog zakona ne bo imel posledic v postopkih ali poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov in za obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

6.2 Presoja posledic za okolje:

Predlog zakona ne bo imel posledic za okolje.

¹⁴ V prvi tranši je bilo na NAMA prenesenih 71 mrd. evrov sredstev bank.

¹⁵ V septembru 2010 je garancija šestih bank znašala 32 % irskega BDP.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:

Sprejetje zakona bo razjasnilo vlogo DUTB pri prestrukturiranju gospodarskih družb. To pomeni, da bo DUTB lahko aktivno in brez strahu, kaj sme in kaj ne, sodeloval pri prestrukturiranju gospodarskih družb. Razjasnitev pristojnosti DUTB je pomembna, saj se v DUTB koncentrirajo terjatve bank do dolžnikov. To pa pomeni, da ima DUTB večjo moč, pri odločanju o prestrukturiranju dolžnika. Kolikor bodo prestrukturiranja uspešna, bo to pomenilo najmanj ohranitev obstoječega nivoja gospodarske aktivnosti v Republiki Sloveniji, verjetno pa tudi njegovo povečanje.

6.4 Presoja posledic za socialno področje:

Predlog zakona nima posledic za socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

Predlog zakona nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

Ministrstvo za finance je predlog zakona pripravilo v sodelovanju z vsemi vpletenimi deležniki. Tako bo potekalo tudi spremljanje izvajanja zakona.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Drugih pomembnih okoliščin ni.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Spletni naslov, na katerem je bil predpis objavljen:

http://www.mf.gov.si/fileadmin/mf.gov.si/pageuploads/Finan%C4%8Dni_sistem/VG-ZUKSB-A_2015_04_23_za_ECB_objavo_medresosko_lekturo.pdf

Javna objava je potekala od 24. 4. do 25. 5. 2015. V teku javne objave nismo prejeli mnenj ali vprašanj zainteresirane javnosti.

Predlog je bil posredovan v mnenje Evropski centralni banki. Mnenje je dosegljivo na: https://www.ecb.europa.eu/ecb/legal/pdf/sl_con_2015_16_f_sign.pdf

Mnenje ECB je upoštevano v celoti.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- dr. Dušan Mramor, minister za finance,
- Irena Sodin, državna sekretarka,
- mag. Mateja Vrničar, državna sekretarka,
- Metod Dragonja, državni sekretar,
- Urška Cvelbar, generalna direktorica Direktorata za finančni sistem,
- Aleš Butala, vodja Sektorja za finančni sistem,
- Janja Jereb, vodja Oddelka za bančništvo, zavarovalništvo in plačilni promet.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank (Uradni list RS, št. 105/12, 63/13 – ZS-K in 23/14 – ZDIJZ-C; v nadaljnjem besedilu: ZUKSB) se 3. člen spremeni tako, da se glasi:

»3. člen
(cilji zakona in načela delovanja DUTB)

(1) Cilji zakona so:

- z ukrepi za krepitev stabilnosti bank zagotoviti stabilnost bank in finančnega sistema;
- omogočiti, kadar je to smotno, učinkovito prestrukturiranje podjetij, katerih družbenik ali upnik je zaradi izvedbe ukrepov za krepitev stabilnosti bank postala DUTB;
- olajšati prepoznavanje nepravilnosti, ki so vodile do kreditov in naložb, ki so bile kot tvegane postavke prenesene na DUTB, in
- izvedba ukrepov za krepitev stabilnosti bank tako, da se zagotovi gospodarna uporaba sredstev proračuna in njihova povrnitev.

(2) DUTB posluje pregledno, gospodarno, učinkovito in uspešno. Merila za ugotavljanje gospodarnosti učinkovitost in uspešnosti se podrobneje opredelijo v aktu, ki ga vlada sprejme na podlagi petnajstega odstavka 11. člena tega zakona. DUTB zagotavlja preglednost svojega delovanja tako, da vse postopke odločanja o sklepanju pravnih poslov dokumentira tako, da je mogoča njihova rekonstrukcija.«.

2. člen

V 4. členu se drugi do sedmi odstavek spremenijo tako, da se glasijo:

»(2) Nadzor nad DUTB izvaja ministrstvo, pristojno za finance (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo). Nadzor ministrstva obsega nadzor nad zakonitostjo poslovanja DUTB. DUTB predloži ministrstvu kateri koli dokument in vse informacije, ki jih ministrstvo potrebuje za opravljanje nadzora. Ministrstvo lahko da DUTB pisne usmeritve, ki jih mora DUTB upoštevati. Usmeritve so splošne in abstraktne in ne smejo biti navodilo za ravnanje v posameznem primeru. Ministrstvo vsake tri mesece obvesti vlado o nadzoru, ki ga je opravilo ter o izdanih pisnih usmeritvah. Če ministrstvo v postopku nadzora ugotovi, da je član upravnega odbora kršil svojo dolžnost, o kršitvi nemudoma obvesti vlado.

(3) Za DUTB se uporabljajo določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe, če ni s tem zakonom določeno drugače, pri čemer se šteje, da je DUTB velika družba in da se z njenimi vrednostnimi papirji trguje na organiziranem trgu.

(4) DUTB se šteje za javno družbo, tudi če ni izdajateljica vrednostnih papirjev, s katerimi se trguje na organiziranem trgu.

(5) DUTB pri računovodenju in pripravi računovodskih poročil uporablja mednarodne računovodske standarde.

(6) Za DUTB se ne uporabljajo določbe zakona, ki ureja sodelovanje delavcev pri upravljanju gospodarskih družb, ki se nanašajo na sodelovanje delavcev v organih družb.

(7) DUTB deli z Evropsko centralno banko in Banko Slovenije informacije o svojem poslovanju, ki jih Evropska centralna banka in Banka Slovenije potrebujeta z vidika svojih pristojnosti.«.

3. člen

V prvem odstavku 8. člena se za prvim stavkom doda nov stavek, ki se glasi: »Člani upravnega odbora, ki niso izvršni direktorji, nadzorujejo vodenje poslov DUTB in ne smejo voditi njenih poslov.«.

V drugem stavku, ki postane tretji, se besedilo »Za izvršnega direktorja« spremeni tako, da se glasi »za člana«.

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Člani upravnega odbora so imenovani za obdobje šestih let.«.

4. člen

10. člen se spremeni tako, da se glasi:

»10. člen
(SSB)

DUTB lahko, če bo tako lažje in enostavneje dosegla cilje svojega delovanja, oblikuje SSB kot namensko premoženje, ki nima lastne pravne osebnosti.«.

5. člen

Za 10. členom se doda nov 10.a člen, ki se glasi:

»10.a člen
(dejavnost DUTB, dovoljeni pravni posli, poslovna strategija, zadolževanje in upravljanje dolga)

(1) Dejavnost DUTB je izvajanje ukrepov za krepitev stabilnosti bank, upravljanje premoženja in obveznosti, ki jih je pridobila zaradi izvedbe ukrepov za krepitev stabilnosti bank, ter izvajanje ukrepov za vzpostavitev kratkoročne in dolgoročne plačilne sposobnosti (v nadaljnjem besedilu: prestrukturiranje gospodarskih družb) v gospodarskih družbah, katerih upnik ali družbenik je.

(2) DUTB lahko, upoštevajoč omejitve v tem zakonu, sklepa vse pravne posle, ki so potrebni za njen obstoj in opravljanje njene dejavnosti. DUTB pred sklenitvijo posameznega pravnega posla oceni tveganje neizpolnitve nasprotne stranke in posla ne sklene, če bi neizpolnitev nasprotne stranke lahko ogrozila njeno delovanje.

(3) DUTB upravlja svoje premoženje in obveznosti v skladu s poslovno strategijo in smernicami iz osemnajstega odstavka 11. člena tega zakona. Poslovno strategijo sprejme upravni odbor DUTB. Poslovna strategija se začne uporabljati, ko DUTB pridobi soglasje skupščine. Poslovna strategija vključuje petletni poslovni načrt, v katerem DUTB opredeli ciljno donosnost kapitala, donosnost sredstev kot celote in donosnost po posameznih segmentih, predviden obseg dolga in način upravljanja z njim, usmeritve za sodelovanje pri prestrukturiranju podjetij ter načrt prodaje kapitalskih instrumentov bank in deležev gospodarskih družb. DUTB objavi poslovno strategijo na svoji spletni strani. Skupščina lahko kadar koli zahteva dopolnitve, spremembe ali popravek poslovne strategije.

(4) DUTB lahko sodeluje pri prestrukturiranju gospodarske družbe, katere družbenik ali upnik je, če:

- DUTB na podlagi skrbnega pregleda in načrta prestrukturiranja družbe presodi, da bo ta družba po izvedenem postopku prestrukturiranja sposobna samostojnega poslovanja;
- je sodelovanje DUTB pri finančnem prestrukturiranju skladno s pravili Evropske unije o državnih pomočeh in

- je sodelovanje DUTB pri finančnem prestrukturiranju posamezne gospodarske družbe v skladu s poslovno strategijo.

(5) DUTB lahko sodeluje pri prestrukturiranju gospodarske družbe s katerim koli pravnim poslom, ki lahko njenemu dolžniku omogoči, da postane kratkoročno ali dolgoročno plačilno sposoben.

(6) DUTB lahko odplačno pridobi poslovni delež ali delnice (v nadaljnjem besedilu: delež) gospodarske družbe, če:

- je pred odplačno pridobitvijo novega deleža že upnik ali družbenik te gospodarske družbe in lahko verjetno pričakuje, da se bo zaradi pridobitve novega deleža povečala vrednost njene obstoječe terjatve do te gospodarske družbe ali vrednost njenega deleža v tej gospodarski družbi, ali
- ga pridobi od Republike Slovenije in gre za delež v družbi, ki ji je bilo v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo, odvzeto dovoljenje za opravljanje bančnih storitev.

(7) DUTB ne sme ustanoviti gospodarske družbe. Ne glede na prejšnji stavek lahko DUTB sama ali skupaj z drugo pravno osebo ustanovi družbo z omejeno odgovornostjo ali delniško družbo, če:

- bodo na novoustanovljeno družbo prenesene terjatve ali deleži DUTB do tistih gospodarskih družb, pri prestrukturiranju katerih lahko DUTB sodeluje, ali
- bo novoustanovljena družba prevzela sredstva druge gospodarske družbe, s katerimi je slednja opravljala dejavnost, in bo novoustanovljena družba sposobna samostojnega poslovanja in je njena ustanovitev skladna s poslovno strategijo DUTB ali
- bodo na to družbo prenesene nepremičnine DUTB in bo zaradi tega doseženo gospodarnejše upravljanje prenesenih nepremičnin in razpolaganje z njimi.

(8) DUTB lahko sodeluje pri pripojitvi kot prevzemna družba, če je bilo družbi, ki bo prevzeta, v skladu z zakonom o bančništvu odvzeto dovoljenje za opravljanje bančnih storitev. Če je imetnik delnic družbe, ki bo prevzeta, Republika Slovenija, izvršuje pravice, ki gredo družbeniku v tej družbi, ne glede na zakon, ki ureja slovenski državni holding, vlada. Če je Republika Slovenija edini družbenik družbe iz prvega stavka tega člena, izvaja vlada naloge in pristojnosti skupščine v skladu z zakonom, ki ureja delovanje vlade, pri čemer se za izvajanje nalog in pristojnosti skupščine ne uporabljajo določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe, glede sklica skupščine, zapisnika, pravice do obveščeniosti ter priprave in izvedbe skupščine, ki bo odločala o soglasju za pripojitev.

(9) Preden DUTB odsvoji delež v gospodarski družbi, v kateri je izvajala ukrepe za prestrukturiranje, obvesti svet delavcev ali delavskega zaupnika te družbe o nameravani prodaji svojega deleža določeni osebi ter o pogojih te prodaje in v obvestilu ponudi zaposlenim v tej družbi, da naj oni kupijo njen celoten delež pod enakimi pogoji. Za vsa vprašanja povezana s ponudbo DUTB zaposlenim se uporabljajo določbe zakona, ki ureja obligacijska razmerja, o predkupni pravici. Prvi stavek tega odstavka se ne uporablja, če se je DUTB za odsvojitev svojega deleža dogovorila v okviru sporazuma o prestrukturiranju, ki ga je sklenila z osebami, ki so sodelovali pri prestrukturiranju te gospodarske družbe, in DUTB svoj delež prodaja tem osebami.

(10) DUTB se lahko zadolži, če je to potrebno, da se zagotovi banki nadomestilo za prevzeto premoženje ali da se zagotovijo pogoji za opravljanje dejavnosti.

(11) DUTB vodi sredstva za plačilo posojil in izdanih dolžniških vrednostnih papirjev ločeno od preostalega premoženja. Ta sredstva se lahko porabijo le za:

- plačilo dospelih obveznosti iz naslova posojil ali izdanih vrednostnih papirjev ali
- odkup izdanih vrednostnih papirjev ali predčasno poplačilo posojil, če je to ekonomsko upravičeno.

(12) Če DUTB preneha, se sredstva iz prejšnjega odstavka prenesejo na osebo, ki prevzame obveznost pačila izdanih dolžniških vrednostnih papirjev in posojil.

(13) DUTB pripravi finančni načrt. Finančni načrt vsebuje načrt uporabe prostih denarnih sredstev in druge sestavine, ki jih določi akt iz štirinajstega odstavka tega člena. V načrtu uporabe prostih denarnih sredstev DUTB določi, kolikšen del prostih denarnih sredstev bo v poslovnem letu namenjen opravljanju dejavnosti in kolikšen del se bo v skladu z enajstim odstavkom tega člena vodil ločeno kot sredstva, namenjena za plačilo posojil in izdanih dolžniških vrednostnih papirjev. Če so obveznosti DUTB do virov sredstev zavarovane s poroštvom Republike Slovenije, lahko ministrstvo kadar koli predlaga dopolnitve, spremembe ali popravek finančnega načrta. DUTB mora predloge ministrstva upoštevati.

(14) Vlada s podzakonskim aktom podrobneje uredi:

- način sprejetja in potrditve finančnega načrta;
- sestavine finančnega načrta, ki morajo biti določene tako, da omogočajo izdelavo načrta prostih denarnih sredstev;
- opredelitev prostih denarnih sredstev;
- pravila za izdelavo popravka finančnega načrta;
- kdaj sta odkup izdanih vrednostnih papirjev in predčasno poplačilo posojil ekonomsko upravičena, vključno s pravili za predčasno plačilo nezavarovanih terjatev, ki se na podlagi pravnega razmerja med DUTB in upnikom, če postane DUTB insolventna, plačajo šele po plačilu drugih nezavarovanih terjatev do DUTB;
- pravila za vodenje in upravljanje sredstev iz enajstega odstavka tega člena.

(15) Preden ministrstvo vladi predloži predlog podzakonskega akta iz prejšnjega odstavka, ga pošlje v mnenje Banki Slovenije. Ministrstvo obrazloži vsako odstopanje od mnenja Banke Slovenije.

(16) V pogojih izdaje vrednostnih papirjev ali v pogodbi o posojilu lahko DUTB ob soglasju ministrstva in Banke Slovenije vprašanja iz enajstega do trinajstega odstavka tega člena ter iz podzakonskega akta iz prejšnjega odstavka uredi drugače, kot je to določeno v tem členu in podzakonskem aktu iz prejšnjega odstavka, če je to potrebno, da Evropska centralna banka uvrsti finančne instrumente, ki jih je izdala DUTB, na seznam premoženja, ki je primerno za zavarovanje obveznosti bank do Evrosistema, ali jih ohrani na tem seznamu.«.

6. člen

Naslov 11. člena se spremeni tako, da se glasi: »(prenos tveganih postavk in pravila delovanja DUTB)«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Če je DUTB pri izvedbi ukrepov za krepitev stabilnosti bank pridobila terjatev do posamezne gospodarske družbe ali delež v tej gospodarski družbi in če je predhodno pridobil mnenje Banke Slovenije, da taka zahteva ne bo vplivala na sposobnost banke, da izpolnjuje svoje kapitalske zahteve, lahko DUTB zahteva od katerekoli banke, v kateri je bil izveden ukrep za krepitev stabilnosti bank, da nanjo, v zameno za denarno nadomestilo v višini tržne vrednosti prenesenega sredstva, prenese svoje terjatve do te gospodarske družbe ali svoje deleže te gospodarske družbe. Tržno vrednost prenesene terjatve ali deleža določi v skladu z Mednarodnimi standardi ocenjevanja vrednosti neodvisni cenilec, ki ga sporazumno določita banka in DUTB. Če DUTB in banka v desetih dneh od dneva, ko DUTB zahteva prenos terjatve ali deleža, sporazumno ne določita neodvisnega cenilca, ga določi banka, ki ga tudi plača. Prenos terjatve ali deleža se po pridobitvi ocene vrednosti

izvede v 15 dneh. DUTB lahko kadar koli odstopi od zahteve za prenos. Če je stroške cenoitve krila banka in je DUTB odstopila od zahteve za prenos, mora DUTB banki vrniti stroške cenoitve.«.

Tretji odstavek se črta.

Četrty in peti odstavek, ki postaneta tretji in četrti se spremita tako, da se glasita:

»(3) Vlada s podzakonskim aktom podrobneje uredi:

- vrste tveganj postavk, ki se lahko pridobijo, in s tem povezanih tveganj, ki se lahko krijejo,
- vrste prevzema ali kritja tveganj, vključno z merili,
- zgornje meje za prevzem tveganj posameznih finančnih institucij in za posamezne vrste tveganj,
- vprašanja vrednotenja prenesenih terjatev, ki se morajo oceniti po ceni, ki izražata realno dolgoročno ekonomsko vrednost,
- druga merila, potrebna za zagotavljanje namena tega zakona pri prevzemu tveganja v skladu s prvim odstavkom tega člena.

(4) Preden ministrstvo vladi predloži predlog podzakonskega akta iz prejšnjega odstavka, ga pošlje v mnenje Banki Slovenije. Ministrstvo obrazloži vsako odstopanje od mnenja Banke Slovenije.«.

Šesti do deseti odstavek postanejo peti do deveti.

Enajsti in dvanajsti odstavek se črtata.

Trinajsti odstavek postane deseti.

V štirinajstem odstavku, ki postane enajsti se besedilo »odprodati vsaj« spremeni tako, da se glasi »ustvariti denarni priliv v višini vsaj«.

Petnajsti odstavek postane dvanajsti.

Šestnajsti odstavek postane trinajsti in se spremeni tako, da se glasi:

»(13) Osebe, ki so z DUTB v pravnem razmerju, so dolžne naznaniti Banki Slovenije in organom odkrivanja ali pregona vsako kaznivo dejanje, o katerem so bile obveščene ali so drugače zvedele zanj, storjeno v povezavi z banko, ki je deležna ukrepov. Hkrati z ovadbo navedejo dokaze, za katere vedo, ter poskrbijo, da se ohranijo sledovi in druga dokazila o kaznivem dejanju.«.

Sedemnajsti odstavek postane štirinajsti.

Osemnajsti odstavek postane petnajsti in se spremeni tako, da se glasi:

»(15) Vlada s podzakonskim aktom določi smernice delovanja DUTB. Preden ministrstvo vladi predloži predlog smernic, jih pošlje v mnenje Banki Slovenije. Ministrstvo obrazloži vsako odstopanje od mnenja Banke Slovenije.«.

Devetnajsti in dvajseti odstavek se črtata.

7. člen

V prvem odstavku 12. člena se besedilo »odkupov terjatev bank v skladu z 11. členom tega zakona« spremeni tako, da se glasi »svojega delovanja« in črta besedilo »na SSB«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»DUTB ne sme izplačati dividend, če so obveznosti DUTB do virov sredstev zavarovane s poroštvom države.«.

8. člen

13. člen se spremeni tako, da se glasi:

»13. člen
(prepoved prodaje terjatev osebam, povezanim z dolžnikom)

(1) DUTB ne sme terjatve, katere imetnica je postala pri izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank, prenesti na:

- osebo, ki se v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, šteje za osebo, povezano z dolžnikom;
- družbenika dolžnika, čigar delež v kapitalu dolžnika je večji od 10 odstotkov;
- pravno osebo, v kapitalu katere ima oseba iz prejšnjih alinej delež, večji od 50 odstotkov;
- fizično osebo, ki je z dolžnikom v razmerju ožje povezane osebe, kot jo določa zakon, ki ureja postopke zaradi insolventnosti.

(2) DUTB ne sme z dolžnikom ali porokom terjatve, katere imetnica je postala pri izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank, skleniti sporazuma o odpustu dolga ali drugega pravnega posla, ki bi imel enak učinek.«.

9. člen

15. člen se spremeni tako, da se glasi:

»15. člen
(poročanje državnemu zboru)

DUTB najpozneje do 31. maja tekočega leta poroča državnemu zboru o svojem poslovanju v preteklem letu. Prejšnji stavek se uporablja tudi za poročanje o poslovanju SSB, če je bil ustanovljen.«.

10. člen

16. člen se spremeni tako, da se glasi:

»16. člen
(letno poročilo)

(1) Za sprejetje letnega poročila DUTB je pristojna vlada kot skupščina DUTB. DUTB predloži ministrstvu predlog letnega poročila, ki naj ga potrdi vlada, v štirih mesecih po koncu koledarskega leta.

(2) DUTB pripravi letno poročilo za SSB, če je bil ta ustanovljen. Za letno poročilo SSB se smiselno uporablja prejšnji odstavek.«.

11. člen

17. člen se spremeni tako, da se glasi:

»17. člen

(posebna pravila zaradi prestrukturiranja gospodarskih družb)

(1) Za DUTB se ne uporabljajo določbe zakona, ki ureja postopke zaradi insolventnosti, ki določajo, da:

- se pri izračunu deleža upnikov, ki soglašajo s sporazumom o finančnem prestrukturiranju, ne upoštevajo finančne terjatve upnikov, ki imajo v razmerju do dolžnika položaj povezane družbe;
- za člana upniškega odbora ne more biti imenovan ali izvoljen upnik, ki ima v razmerju do insolventnega dolžnika ali njegovega dolžnika položaj povezane družbe;
- so člani upniškega odbora ločitvenih upnikov vsi ločitveni upniki, razen tistih, ki imajo v razmerju do dolžnika položaj povezane družbe;
- upnik nima pravice glasovati o prisilni poravnavi, če ima v razmerju do insolventnega dolžnika položaj povezane družbe;
- vplačnik novih delnic nima pravice zahtevati, da ga sodišče pooblasti za vodenje poslov insolventnega dolžnika, če ima v razmerju do insolventnega dolžnika položaj povezane družbe, in
- terjatev upnika, ki ima v razmerju do insolventnega dolžnika položaj povezane družbe, v postopku finančnega prestrukturiranja tega dolžnika ne sme biti predmet stvarnega vloška.

(2) Če DUTB v okviru prestrukturiranja z dolžnikom sklene dogovor o delnem odpustu dolga, lahko v postopku zaradi insolventnosti, ki je uveden zoper tega dolžnika v 12 mesecih po sklenitvi dogovora o odpustu dolga, uveljavlja poplačilo celotnega dolga, kot da dogovor o odpustu dolga ne bi bil sklenjen.

(3) Posojilo, ki ga DUTB zagotovi dolžniku, v katerem je prej ali pozneje pridobila delež v kapitalu, se v poznejšem stečajnem postopku ali postopku prisilne poravnave nad tem dolžnikom ne šteje kot premoženje družbe.

(4) Ne glede na določbo zakona, ki ureja bančništvo, lahko posreduje DUTB preostalim dolžnikovim upnikom, če je to potrebno, da se sklene sporazum o prestrukturiranju dolžnika in če so upniki podpisali sporazum o varovanju zaupnih podatkov, podatke o dolžniku, ki se v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo, štejejo za zaupne. Prejšnji stavek se uporablja tudi za osebe, s katerimi se DUTB pogaja o prodaji svojih terjatev do dolžnika.«.

12. člen

19. člen se spremeni tako, da se glasi:

»19. člen
(nadzor računskega sodišča)

Računsko sodišče je pristojno za opravljanje revizije pravilnosti in smotrnosti poslovanja DUTB v skladu s pristojnostmi, kot jih določa zakon, ki ureja računsko sodišče. Računsko sodišče je pristojno tudi za opravljanje revizij pravilnosti in smotrnosti poslovanja v gospodarskih družbah, v katerih ima DUTB neposredno ali posredno prevladujoč delež glasovalnih pravic. Glede postopkovnih vprašanj revizije in dolžnosti revidiranja se uporabljajo določbe zakona, ki ureja računsko sodišče.«.

13. člen

V tretjem odstavku 20. člena se črta beseda »SSB«.

14. člen

Prvi odstavek 23. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Premoženje DUTB se lahko uporabi za povečanje osnovnega kapitala bank. Za ta namen lahko DUTB pridobi delnice banke in druge kapitalske instrumente, ki se v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo, upoštevajo pri izračunu kapitala banke.«.

V tretjem odstavku se drugi stavek spremeni tako, da se glasi: »Banka mora pred povečanjem osnovnega kapitala oziroma vplačilom sredstev v druge instrumente banke zagotoviti, da se izguba banke iz poslovanja krije v breme za to razpoložljivega kapitala banke.«.

15. člen

V 28. členu se v prvem odstavku besedilo »v okviru izvajanja ukrepov« nadomesti z besedilom »v okviru izvajanja prestrukturiranja ali ukrepov«.

V drugem odstavku se beseda »dveh« nadomesti z besedo »petih«.

V tretjem odstavku se besedilo »ki ni povezana z izvajanjem ukrepov« nadomesti z besedilom »ki ni povezana s prestrukturiranjem ali izvajanjem ukrepov«.

V petem odstavku se besedilo »v skladu s prvim odstavkom« nadomesti z besedilom »v skladu s prvim ali tretjim odstavkom«.

Doda se nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Ne glede na določbe zakona, ki ureja prevzeme, se za DUTB in od nje odvisne družbe domnevi, da odvisna družba in obvladujoča oseba delujeta usklajeno ter da usklajeno delujejo družbe, ki so odvisne od iste obvladujoče osebe, ne štejeta za neizpodbitni.«.

16. člen

V 29. členu se v drugem odstavku besedilo »in njenimi dolžniki« nadomesti z besedilom »in njenimi dolžniki ali drugimi osebami, ki so stranke večstranskega pogodbenega razmerja«.

V tretjem odstavku se besedilo »ali njenih dolžnikov« nadomesti z besedilom »ali njenih dolžnikov ali drugih oseb, ki so stranke večstranskega pogodbenega razmerja«.

V petem odstavku se črta besedilo »in končajo v šestih mesecih od pravnomočnosti sklepa o začetku stečajnega postopka«.

Dodajo se novi šesti, sedmi in osmi odstavek, ki se glasijo:

»(6) Za pogodbo o prenosu tveganih postavk se ne uporabljajo določbe zakona, ki ureja obligacijska razmerja, o stvarni ali pravni napaki kupljene stvari. Ne glede na prejšnji odstavek lahko DUTB zaradi stvarne ali pravne napake, ki je obstajala na dan prenosa, odstopi od prevzema posamezne tvegane postavke in zahteva, da banka vrne zaradi prenosa te postavke prejeto plačilo, če:

- zaradi ugotovljenih napak ne more uresničiti namena prevzema;
- ne more kako drugače odpraviti napake ali nadomestiti škode, nastale zaradi napake, in
- lahko preneseno premoženje vrne v stanju, v kakršnem je bilo prejeto.

(7) Ne glede na določbe zakona, ki ureja upravljanje kapitalskih naložb države, izvršuje v družbi, katere edini družbenik je Republika Slovenija in ki ji je bilo odvzeto dovoljenje za opravljanje bančnih storitev, pravice, ki jih ima družbenik gospodarske družbe, vlada.

(8) Ne glede na določbe zakona, ki ureja bančništvo, ki urejajo ocenjevanje primernosti članov upravljalnega organa, izvede v banki, ki je bila deležna ukrepov za krepitev stabilnosti bank po tem zakonu in v kateri je Republika Slovenija edini družbenik, ocenjevanje primernosti člana nadzornega sveta pred njegovim imenovanjem Slovenski državni holding. Pri izdelavi ocene primernosti kandidata za člana nadzornega sveta Slovenski državni holding upošteva pogoje in merila, ki jih za člana nadzornega sveta banke določa zakon, ki ureja bančništvo in akti izdani na njegovi podlagi. Če gre v skladu z določbami zakona, ki ureja bančništvo, za pomembno banko, in je oceno primernosti kandidata za člana nadzornega sveta pripravila tudi komisija za imenovanja te banke, Slovenski državni holding v svoji oceni navede razloge za morebiten odstop od mnenja komisije za imenovanja te banke.«.

17. člen

V 36. členu se besedilo »31. decembra 2017« nadomesti z besedilom »31. decembra 2022«.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

18. člen

(1) Ne glede na spremembo drugega odstavka 4. člena ZUKSB Republika Slovenija subsidiarno odgovarja za vse obveznosti DUTB, ki izvirajo iz opravljanja njene dejavnosti na podlagi ZUKSB, če so te obveznosti nastale do dneva uveljavitve tega zakona.

(2) Članom upravnega odbora, ki so bili imenovani pred uveljavitvijo tega zakona, preneha njihova funkcija v upravnem odboru najpozneje v šestih letih po imenovanju.

19. člen

(1) DUTB uskladi svoj statut z določbami tega zakona v 30 dneh po uveljavitvi tega zakona.

(2) Vlada uskladi Uredbo o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank (Uradni list RS, št. 103/13) z določbami tega zakona v 30 dneh po uveljavitvi tega zakona.

20. člen

Ta zakon začne veljati 15. dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITVE

K 1. členu

Nov 3. člen ohranja vse bistvene cilje zakona, ki jih vsebuje že ZUKSB. Kot cilji zakona so tako poleg cilja omogočiti, kadar je to smotno, učinkovito prestrukturiranje podjetij, katerih družbenik ali upnik je zaradi izvedbe ukrepov za krepitev stabilnosti bank postala DUTB, določeni še cilji olajšati prepoznavanje nepravilnosti, ki so vodile do kreditov in naložb, ki so bile kot tvegane postavke prenesene na DUTB, izvesti ukrepe za krepitev stabilnosti bank tako, da se zagotovita gospodarna uporaba sredstev proračuna in njihova povrnitev, ter z ukrepi za krepitev stabilnosti bank zagotoviti stabilnost bank in finančnega sistema.

Cilj olajšati prepoznavanje nepravilnosti, ki so vodile do kreditov in naložb, ki so bile kot tvegane postavke prenesene na DUTB, je zapisan drugače, kot je trenutno določen v ZUKSB. ZUKSB kot cilj določa »ugotavljanje odgovornosti za nastanek kreditov in naložb ...«. Nov zapis tega cilje pa se glasi »olajšati prepoznavanje nepravilnosti, ki so vodile do kreditov in naložb ...«. Navedeno je izraz dejstva, da DUTB ni državni organ, temveč predvsem in samo gospodarska družba. Kot taka niti ne more, saj nima preiskovalnih pooblastil ali znanja, potrebnega za odkrivanje kršitev, niti ne sme, saj za to ni predpisanega postopka, določati (ali odločati), kdo je odgovoren za tako imenovane slabe kredite. Vse, kar DUTB dejansko lahko stori, je, da če meni, da je bilo v zvezi s tvegano postavko, ki jo je prejela, storjeno kaznivo dejanje, to naznani za to pristojnim organom.

Predlog člena kot cilja ne določa več cilja »zagotovitev pogojev za odprodajo kapitalskih naložb države v bankah«. DUTB namreč ni družbenik bank niti v bankah nima upravljaljskih pooblastil. To pa pomeni, da prodaja kapitalskih naložb države v bankah ni odvisna od nje.

Drugi odstavek člena določa načela delovanja DUTB. Določa se, da mora DUTB poslovati pregledno, gospodarno, učinkovito in uspešno. Ker so navedeni pojmi vsebinsko odprti, se določa, da se njihova vsebina natančneje določi v smernicah delovanja DUTB. Trenutno veljavna ureditev vsebuje dve merili, ki bi se lahko uporabili. Ti sta:

- koeficient prodaje (določa ga ZUKSB):

$$= \frac{\text{prodane tvegane postavke (po prenosni vrednosti)}}{\text{celotno premoženje ob prenosu (po prenosni vrednosti)}} * 100 \geq 10\%$$

- donosnost kapitala (določen je v smernicah).

K 2. členu

Z novim drugim odstavkom se določa, kako ministrstvo opravlja nadzor nad delovanjem DUTB. Ker so glavna vprašanja, povezana z nadzorom, opisana že v uvodu zakona, jih tu ne navajamo ponovno.

Nov tretji odstavek določa, da se za DUTB uporabljajo določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe, če ni s tem zakonom določeno drugače, pri čemer se šteje, da je DUTB velika družba in da se z njenimi vrednostnimi papirji trguje na organiziranem trgu. Zakon tako vpeljuje subsidiarno uporabo Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US in 82/13); v nadaljnjem besedilu: ZGD-1). Navedeno je logična

posledica dejstva, da je DUTB delniška družba. V predlaganem odstavku se določa tudi pravilo, da se DUTB šteje za veliko javno družbo. V trenutku priprave predloga zakona je ta določba pravzaprav odveč, saj DUTB izpolnjuje vse pogoje, da bi bila tudi v odsotnosti predlagane norme obravnavana kot velika javna družba. Ker pa ni nujno, da bo DUTB te pogoje vedno izpolnjevala, se za zagotovitev kar največje preglednosti njenega delovanja uzakonja opisana domneva. Posledica vpeljave domneve so npr. strožja pravila o revidiranju letnega poročila (57. člen ZGD-1).

Četrty odstavek predloga določa, da se DUTB šteje za javno družbo, tudi če ni izdajateljica vrednostnih papirjev, s katerimi se trguje na organiziranem trgu. V tem trenutku je DUTB seveda izdajateljica vrednostnih papirjev, s katerimi se trguje na organiziranem trgu. Toda to ne pomeni, da bo vedno. Za izdajatelje vrednostnih papirjev, s katerimi se trguje na organiziranem trgu, veljajo v skladu z zakonom, ki ureja trg finančnih instrumentov, dodatna (strožja) pravila o preglednosti. Določba, kot je predlagana, tako omogoča, da bo delovanje DUTB vedno podvrženo kar najvišji stopnji preglednosti delovanja.

Peti odstavek določa, da se za DUTB pri računovodenju in pripravi računovodskih poročil uporabljajo mednarodni računovodski standardi. Navedeno je izraz dejstva, da ZGD-1 predvideva njihovo obvezno uporabo le za banke, zavarovalnice in družbe, katerih vrednostni papirji so uvrščeni na organizirani trg v državni članici.

Člen tudi določa, da DUTB deli z Evropsko centralno banko in Banko Slovenije informacije o svojem poslovanju, ki jih Evropska centralna banka in Banka Slovenije potrebujeta z vidika svojih pristojnosti. Navedeno je izraz dejstva, da zakon zahteva, da si DUTB prizadeva, da so vrednostni papirji, ki jih izda, določeni kot sredstvo, s katerim lahko banka zavaruje svojo obveznost do Evropske centralne banke, torej da so (angl.) »*ECB eligible*«.

K 3. členu

Prvi odstavek določa, da člani upravnega odbora, ki niso izvršni direktorji, ne smejo voditi poslov DUTB. S tem se upošteva mnenje, da upravljavska in nadzorna funkcija v DUTB nista jasno ločeni. Obsežnejša obrazložitev razlogov za spremembo je v uvodu predloga zakona.

Drugi odstavek širi pogoje, ki jim mora po veljavnem ZUKSB izpolnjevati le izvršni direktor, tudi na neizvršne direktorje. Tako se zagotavlja, da bodo vsi člani upravnega odbora DUTB imeli izobrazbo, sposobnosti in osebne lastnosti, ki ustrezajo naravi njihove funkcije.

Tretji odstavek določa, da se člani upravnega odbora imenujejo za šest let. Določba je potrebna zaradi predvidenega podaljšanja delovanja DUTB.

Zakaj se črta drugi odstavek veljavnega ZUKSB, izhaja že iz uvodne obrazložitve.

K 4. členu

Predlog člena določa, da DUTB lahko ustanovi sklad za stabilnost bank (v nadaljnjem besedilu: SSB), če verjetno izkaže, da bo tako lažje in enostavneje dosegla cilje svojega delovanja. Po ZUKSB namreč velja, da so sredstva SSB sredstva DUTB, saj je SSB, kot je predviden, abstraktna tvorba, ki je dejansko le bilančna oznaka (nadpomenka) dela premoženja in obveznosti DUTB. Zato velja, da so po veljavnem ZUKSB vsa sredstva in obveznosti, ki predstavljajo SSB, dejansko vsa sredstva in obveznosti, ki jih DUTB danes vodi v svoji bilanci. Zato se tudi predlaga, da ustanovitev SSB ni več obvezna.

K 5. členu

Prvi odstavek določa dejavnost DUTB. Ta zajema:

- izvajanje ukrepov za krepitev stabilnosti bank,
- upravljanje premoženja in obveznosti, ki jih je pridobila zaradi izvedbe ukrepov za krepitev stabilnosti bank,
- izvajanje ukrepov za vzpostavitev kratkoročne in dolgoročne plačilne sposobnosti (v nadaljnjem besedilu: prestrukturiranje gospodarskih družb) v gospodarskih družbah, katerih upnik ali družbenik je.

Vse navedeno je dejavnost DUTB že danes. Prvi dve alineji izrecno določa ZUKSB, tretja pa je izraz dejstva, da DUTB pri tem, ko upravlja svoje premoženje, svoje dolžnike lahko tudi prestrukturira. Nova tretja alineja tako dejansko sledi že veljavnemu ZUKSB, se pa z njo odpravlja dvom, ki se je sicer pojavil, ali DUTB lahko prestrukturira podjetja. Opredelitev prestrukturiranja je široka. Kot prestrukturiranje se tako lahko razume tako finančno kot tudi poslovno prestrukturiranje.

Drugi odstavek določa, da lahko DUTB, upoštevajoč omejitve v tem zakonu, sklepa vse pravne posle, ki so potrebni za njen obstoj in opravljanje njene dejavnosti. Navedena določba odpravlja negotovost, ki se je pojavila v praksi. Zastavilo se je namreč vprašanje, ali sme DUTB sklepati le tiste posle, ki so ji izrecno dovoljeni, ali pa vse, razen tistih, ki so izrecno prepovedani. Navedena določba tako pove, da sme DUTB sklepati vse pravne posle, razen tistih, katerih sklenitev ji je izrecno prepovedana. To je sicer tudi v skladu z ZGD-1. Ta namreč določa (6. člen ZGD-1), da sme družba opravljati vse posle, potrebne za njen obstoj in opravljanje dejavnosti, tudi če ti posli ne pomenijo neposrednega opravljanja njene dejavnosti.

Tretji odstavek določa dolžnost priprave poslovne strategije, njeno vsebino in pristojnosti ministrstva v zvezi z njo.

Četrty in peti odstavek urejata sodelovanje DUTB pri prestrukturiranju podjetij. Četrty določa merila, kdaj lahko DUTB prestrukturira podjetje. Preden ga DUTB začne prestrukturirati, mora v skladu s predpisanimi merili ugotoviti, ali je prestrukturiranje sploh smiselno. S tem se zagotavlja gospodarnost njenega delovanja. Peti odstavek določa izjemo od drugega odstavka tega člena, saj omejuje nabor pravnih poslov, ki jih DUTB lahko sklene pri prestrukturiranju. Merilo je sicer vsebinsko in ni povezano z vrsto pravnih poslov. V skladu s petim odstavkom lahko da DUTB družbi, ki jo prestrukturira, tudi garancijo ali pa jamči za izpolnitev njene obveznosti.

Šesti odstavek določa, kdaj lahko DUTB odplačno pridobi delež v gospodarski družbi. Pridobitev deleža je dovoljena le, če je DUTB že upnica ali družbenica te družbe in bo zaradi nove pridobitve maksimirala svoje poslovanje. Predlog zakona ne ureja neodplačne pridobitve deleža v družbi, saj neodplačna pridobitev ne bi smela negativno vplivati na premoženje DUTB. Teoretično je sicer mogoče, da bi DUTB neodplačno prevzela delež v prezadolženi osebni družbi, vendar se s tem ne bi kršila temeljna načela delovanja DUTB.

V zvezi z veljavnostjo poslov, ki po predlogu zakona niso dovoljeni, a bi jih DUTB kljub prepovedi vendarle sklenila, se uporabi tretji odstavek 6. člena ZGD-1, ki določa, da so »pravni posli, ki jih sklene družba s tretjimi osebami in s katerimi prekorači dejavnost, določeno v statutu ali družbeni pogodbi ali sicer dovoljene posle, veljavni, razen če je tretja oseba vedela ali bi morala vedeti za prekoračitev«. Pri tem pa velja, da ker so omejitve poslovanja DUTB določene v zakonu, velja tudi, da bi tretja oseba te omejitve morala poznati (*ignorantia iuris nocet*).

Sedmi odstavek določa, kdaj DUTB lahko ustanovi gospodarsko družbo. DUTB lahko gospodarske družbe ustanavlja že po veljavnem zakonu, saj ZUKSB tega ne prepoveduje. S predlaganim odstavkom se tako oži možnost, da DUTB ustanovi gospodarsko družbo. DUTB se dovoli omejeno ustanavljanje gospodarskih družb. Predlagani odstavek omogoča, da:

- DUTB maksimira upravljanje terjatev/nepremičnin znotraj posebne pravne osebe, pri čemer sama ni izpostavljena morebitnim novim zahtevkom/ terjatvam iz naslova prenesenega premoženja;
- se DUTB izogne omejitvam, ki izhajajo iz pravil Evropske unije o državnih pomočeh (če pravno osebo ustanovi z drugim subjektom zasebnega prava);
- DUTB s prodajo deleža v družbi monetizira premoženje, ki je bilo preneseno na družbo;
- DUTB omeji svojo izpostavljenost družbam, ki jo namesto DUTB prestrukturira namenska družba (ki je navadno ustanovljena skupaj z drugo osebo zasebnega prava);
- DUTB ustanovi družbo, ki bo v stečajnem postopku odkupila zdravo jedro dolžnika in nadaljevala poslovanje.

Osmi odstavek omogoča, da se k DUTB pripoji družba, ki ji je bilo v postopku nadzorovane likvidacije odvzeto dovoljenje za opravljanje bančnih storitev.

Deveti odstavek podeljuje delavcem družb, katere DUTB prestrukturira, zakonito predkupno pravico do nakupa deleža DUTB v tej družbi. Ker je zelo verjetno, da se je DUTB o odsvojitvi svojega deleža dogovorila že v okviru dogovorov (DUTB običajno ni edini upnik družbe dolžnice) o prestrukturiranju družbe, bi vzpostavitev predkupne pravice zaposlenih, lahko preprečila take dogovore. To bi lahko otežilo prestrukturiranje posamezne družbe. Zato se določa, da se določba o predkupni pravici ne uporablja, če se je DUTB za odsvojitve svojega deleža dogovorila v okviru sporazuma o prestrukturiranju, ki ga je je sklenila z osebami, ki so sodelovali pri prestrukturiranju te gospodarske družbe, in DUTB svoj delež prodaja tem osebam.

Deseti do šestnajsti odstavek uzakonjajo tako imenovani »*cash protocol*«. Namen določb je zagotoviti, da bodo lahko vrednostni papirji, ki jih izda DUTB, uporabljeni za zavarovanje terjatev Evrosistema do bank. Vse navedene določbe so danes del uredbe, ki je bila izdana na podlagi ZUKSB.

K 6. členu

S členom se spreminja drugi odstavek sedanjega 11. člena ZUKSB. Ta določa, da lahko »DUTB naloži banki, ki je deležna ukrepov po tem zakonu, da konvertira določen del kreditov gospodarskim družbam v lastniški kapital teh družb ali podrejeno posojilo tem družbam in se tako pridobljen delež banke prenese na SSB z namenom sanacije nefinančnih družb«. Določba, kot je zapisana, omogoča razlago, da DUTB lahko zahteva neodplačni prenos deleža oziroma prenos po ceni, ki jo določi DUTB. Predlagana določba to negotovost odpravlja, saj določa vrednost, po kateri se terjatev lahko prenese, in pravila o delitvi stroškov, ki bi nastali v zvezi s cenitvijo terjatve ali deleža. Pravica DUTB, ki jo določa ta odstavek, pomeni poseg v pravice banke, ki je bila deležna državne pomoči. Toda banka zaradi dejanja DUTB ni oškodovana, saj ji mora biti v zameno za preneseno premoženje izplačana prava vrednost prenesenega premoženja. Pravica DUTB je sicer skladna s ciljem njenega delovanja, to je sodelovati pri prestrukturiranju podjetij.

Ker se s predlogom zakona odpravlja obvezna ustanovitev SSB in ker že predhodni členi določajo pravila, v skladu s katerimi lahko DUTB razpolaga s svojim premoženjem, sta sedanja tretji in dvanajsti odstavek 11. člena ZUKSB odveč. Zato se predlaga, da se črtata.

Predlagana nova tretji in četrti odstavek sledita sedanjemu četrtemu in petemu. Od sedanjih se razlikujeta, da:

- določata pravila in postopek sodelovanja Banke Slovenije pri pripravi akta;
- opuščata zahtevo, da vlada o sprejetju akta obvesti državni zbor. Ker gre za akt, ki se objavi v uradnem listu, zaradi česar se šteje, da je vsem znan, je dolžnost obvestiti državni zbor nepotrebna, še posebej če se upošteva, da se o uveljavitvi pravnih aktov naslovniki nikoli ne obveščajo, pri čemer državni zbor niti ni naslovnik akta.

Enajsti odstavek sedanjega člena se črta, saj daje DUTB pravico, da upravlja premoženje tretje osebe. S tem se na ustavno sporen način posega v lastninsko pravico te tretje osebe. Sicer je edina banka, ki bi padla pod obstoječo dikcijo, SID – Slovenska izvozna in razvojna banka, d. d., Ljubljana.

Vprašanja, povezana s spremembo sedanjega šestnajstega (novi trinajsti) in črtanjem sedanjega dvajsetega odstavka, so obširno pojasnjena v uvodu zakona.

S predlogom zakona se črta tudi sedanji devetnajsti odstavek 11. člena ZUKSB. Ta določa, da DUTB mimo družbenikov odloči o povečanju osnovnega kapitala družbe. Navedena pravica ni skladna z evropskim pravnim redom, saj 29. člen Direktive 2012/30/EU¹⁶ določa, da mora biti o vsakem povečanju kapitala sprejet sklep na skupščini delničarjev.

Navedeno potrjuje sodba Sodišča Evropske unije v primeru C-441/93. V njej je sodišče navedlo, da 25. člen Direktive 77/91/EGS (ki ustreza 29. členu Direktive 2012/30/EU) ne dovoljuje izjem, pri čemer pa velja, da ne ureja pravic delničarjev v insolventnih postopkih, se pa še vedno uporablja v postopkih, katerih namen je zagotoviti delovanje družbe v prihodnje. Ker je namen »bazuka« člena ohraniti družbo, bi bil člen, ki bi spregledal pravico delničarjev, da odločajo o povečanju (ali zmanjšanju) osnovnega kapitala, v nasprotju z Direktivo 2012/30/EU.

Ohranitev navedene določbe ZUKSB bi bila lahko sporna tudi z vidika Ustave Republike Slovenije, ki poseg v pravice drugih dovoljuje le, če je poseg v javnem interesu. Vprašanje je, ali možnost stečaja družbe, do katerega bi lahko prišlo, če do posega v pravice delničarjev ne pride, utemeljuje poseg v pravice delničarjev. Stečajni postopek je namreč eden od uveljavljenih načinov prenehanja delovanja gospodarskih družb in v primeru običajnih gospodarskih družb nima posledic, ki bi posegle v javni interes.

K 7. členu

S spremembo prvega odstavka se omogoča, da se državno poroštvo izda tudi za obveznice, ki jih DUTB izda zaradi refinanciranja že obstoječih. To omogoča, da bodo tudi morebitne nove obveznice, ki jih bo izdala DUTB, s strani Evrosistema sprejete kot primerno zavarovanje (to je, da bodo *ECB eligible*). Hkrati se besedilo zakona prilagaja dejstvu, da SSB ne bo več obvezen.

S spremembo tretjega odstavka se:

- upošteva dejstvo, da je sedanji tretji odstavek odveč in tudi ni nikoli zaživel v praksi;
- uvaja prepoved izplačila dividend, če so obveznosti DUTB zavarovane s poroštvom države. S tem se v zakon prenaša določba iz podzakonskega akta. Vanj pa je bila vnesena, ker se s tem zagotavlja, da se prosta denarna sredstva namenijo za poplačilo obveznosti DUTB, s čimer se zagotavlja, da bodo obveznice z državnim poroštvom primerne za zavarovanje obveznosti bank do Evrosistema.

K 8. členu

Člen določa, da DUTB ne sme terjatve, katere imetnica je postala pri izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank, prenesti na dolžnika ali z njim povezano osebo. S tem se zagotavlja, da dolžniki ne bi odkupili svojih terjatev po ceni, ki ne ustreza njihovem dolgu.

¹⁶ Direktiva 2012/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o uskladitvi zaščitnih ukrepov za varovanje interesov družbenikov in tretjih oseb, ki jih države članice zahtevajo od gospodarskih družb v pomenu drugega odstavka člena 54 Pogodbe o delovanju Evropske unije, glede ustanavljanja delniških družb ter ohranjanja in spreminjanja njihovega kapitala, zato da se oblikujejo zaščitni ukrepi z enakim učinkom v vsej Skupnosti (Uradni list L 315, 14. 11. 2012, str. 74–97).

Ker bi se smiselno isti učinek lahko doseglo tudi z odpustom dolga, drugi odstavek prepoveduje, da bi DUTB dolžniku terjatve ali njegovemu poroku dolg odpustila. Določba zajame tudi delni odpust dolga.

Člen ne prepoveduje, da bi DUTB svojo terjatev do dolžnika v okviru prestrukturiranja dolžnika vložila vanj kot stvarni vložek. Prenos terjatve na dolžnika bi pomenil, da se upnik in dolžnik združita v isti osebi. V primeru stvarnega vložka pa dolžnik ne postane hkrati tudi upnik. V tem primeru se spremeni le pravna narava obveznosti dolžnika iz obligacijske v korporacijsko obveznost.

K 9. členu

Predlagani člen jasno določa, kdo in v kakšnih rokih poroča komu. Tako se predlaga, da državnemu zboru poroča DUTB sama. DUTB je namreč gospodarska družba, ki sama odgovarja za svoja dejanja. DUTB ni organ v sestavi vlade niti vlada ne odgovarja za njeno delo. Zato ni primerno, da bi o delu DUTB poročala vlada. Tega ne utemljuje niti nadzor ministrstva. Nadzor, ki ga opravlja ministrstvo, namreč ne pomeni sprejemanja poslovnih odločitev. Kot je navedeno že v uvodu, morajo te biti prepuščene DUTB. Seveda pa lahko državni zbor kadar koli zahteva, da mu ministrstvo poroča o nadzoru. To pravico ima državni zbor že zdaj in ni potrebno, da se uzakoni.

K 10. členu

Člen ureja pripravo letnega poročila DUTB. V predlaganem členu so opuščene vse določbe sedanjega besedila, ki pomenijo podvajanje z določbami ZGD-1 (npr. da mora poslovno poročilo prikazati usklajenost sredstev – letno poročilo že v skladu z ZGD-1 sestavljajo tud računovodski izkazi).

Prav tako je opuščena sedanja določba o varovanju poslovne skrivnosti. Varovanje poslovne skrivnosti ureja že ZGD-1 in zato dodatna (enaka) ureditev v ZUKSB ni potrebna.

Črta se določba, da je letno poročilo DUTB priloga zaključnega računa proračuna Republike Slovenije. S tem se upošteva, da je DUTB ena od več družb v državni lasti. Sicer velja, da navedena določba ni zaživel, saj je rok za predložitev zaključnega računa proračuna tri mesece po koncu koledarskega leta, rok za pripravo letnega poročila DUTB pa štiri mesece, pri čemer je ta rok prekoračen že, če skupščina DUTB (vlada) letnega poročila ne potrdi.

K 11. členu

Predlog prvega odstavka 17. člena zakona določa izjeme od pravila Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 13/14 – uradno prečiščeno besedilo in 10/15 – popr; v nadaljnjem besedilu: ZFPPIPP), da pri odločanju o usodi insolventnega dolžnika ne smejo sodelovati družbe, ki so z dolžnikom povezane. Namen teh določb ZFPPIPP je bil preprečiti, da bi npr. nadrejena družba (mama) kot upnik podrejene družbe (hčere) tej v svojo korist in v škodo drugih upnikov izglasovala prisilno poravnavo. Ker DUTB ni ustanoviteljica podjetij, katerih družbenik je, temveč je svoj delež v teh podjetjih pridobila pri izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank, položaja DUTB v teh postopkih ni mogoče enačiti s položaji, ki so jih želele zajeti določbe ZFPPIPP, ki se po predlogu zakona za DUTB ne bodo uporabljale. DUTB namreč ne želi s stečajem hčere znižati stroškov svojega poslovanja. Nasprotno, eden od ciljev delovanja DUTB je tudi prestrukturiranje podjetij. To pa pomeni, da mora imeti DUTB na razpolago sredstva, ki ji to omogočajo.

Drugi odstavek spodbuja sodelovanje DUTB pri prostovoljnih prestrukturiranjih. Ker smiselno enaka določba velja za banke, je primerno, da lahko velja tudi za DUTB. Navedena določba ne daje DUTB položaja privilegiranega upnika v stečajnem postopku, saj če določbe ne bi bilo, do odpisa dolga najverjetneje sploh ne bi prišlo. To pa pomeni, da bi bili preostali upniki v enakem položaju, kot so zdaj (v obeh primerih se terjatev DUTB upošteva). Ne le da predlagana določba dolžnikovih upnikov ne

zapostavlja, lahko jim celo koristi. Če je postopek prestrukturiranja uspešen – pri čemer poudarjamo, da lahko DUTB v njem sodeluje le, če utemeljeno meni, da bo uspešen – imajo korist od predlagane določbe vsi upniki dolžnika.

Tretji odstavek določa, da se za DUTB ne uporabljajo določbe ZGD-1 o kapitalskem posojilu. Da te določbe pomembno omejujejo voljo upnikov sodelovati pri finančnem prestrukturiranju, izhaja že iz ZFPPIPP in Zakona o bančništvu (Uradni list RS, št. 25/15; v nadaljnjem besedilu: ZBan-2). ZFPPIPP tovrstno izjemo določa npr. v 214.a členu, ZBan-2 pa v 32. To tudi pomeni, da se z navedenim členom DUTB ne daje pravic, ki jih že sicer ne bi imele druge gospodarske družbe.

Četrti odstavek omogoča izmenjavo podatkov med osebami, ki sodelujejo pri prestrukturiranju dolžnika.

K 12. členu

Člen določa, da je računsko sodišče pristojno za opravljanje revizije pravilnosti in smotrnosti poslovanja DUTB v skladu s pristojnostmi, kot jih določa zakon, ki ureja računsko sodišče. Člen nadalje določa še, da je računsko sodišče pristojno tudi za opravljanje revizij pravilnosti in smotrnosti poslovanja v gospodarskih družbah, v katerih ima DUTB neposredno ali posredno prevladujoč delež glasovalnih pravic. Glede postopkovnih vprašanj revizije in dolžnosti revidiranja se uporabljajo določbe zakona, ki ureja računsko sodišče.

Člen upošteva dejstvo, da je računsko sodišče samostojen in neodvisen organ, v čigar pristojnosti je, da samostojno odloči, kakšen bo cilj revizije in na katero obdobje se bo revizija nanašala. Hkrati računsko sodišče tudi samo oceni, kako pogosto je revizijo smiselno izvajati.

Dikcija člena sledi dikciji, ki jo že vsebuje 71. člen Zakona o Slovenskem državnem holdingu (Uradni list RS, št. 25/14).

K 13. členu

Predlog črtanja v tretjem odstavku 20. člena zakona sledi predlogu spremembe, da DUTB ni več zavezana ustanoviti SSB.

K 14. členu

Predlog sprememb v 23. členu predloga upošteva, da DUTB ni več zavezana ustanoviti SSB. Člen ne vsebuje drugih vsebinskih sprememb.

K 15. členu

V skladu s cilji zakona glede prestrukturiranja podjetij se predlaga izključitev prevzemne ponudbe in priglasitve koncentracij za DUTB tudi pri prestrukturiranju podjetij. V veljavnem ZUKSB so omenjene izključitve veljale le za izvedbo ukrepov za krepitev stabilnosti bank.

Predlog v sedmem odstavku 28. člena zakona določa izjemo od Zakona o prevzemih (Uradni list RS, št. 79/06, 67/07 – ZTFI, 1/08, 68/08, 35/11 – ORZPre75, 105/11 – odl. US, 10/12, 38/12, 56/13, 63/13 – ZS-K in 25/14), saj določa, da se za DUTB in od nje odvisne družbe domnevi, da odvisna družba in obvladujoča oseba delujeta usklajeno in da usklajeno delujejo družbe, ki so odvisne od iste obvladujoče osebe, ne štejeta za neizpodbitni. Predlagana sprememba ne spreminja vsebine veljavnih pravnih domnev. Omogoča pa, da se, če dejansko stanje ne odraža njene vsebine, domneva izpodbija. S tem se upošteva prevladujoče dejansko stanje, to je, da DUTB deležev v podjetjih ne

pridobiva na podlagi dogovorov s svojimi podrejenimi družbami, temveč samostojno pri izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank in postopkov prestrukturiranja.

K 16. členu

Predlaga se razširitev odprave omejitev prenosljivosti tveganih postavk z bank tako, da za izvedbo ukrepov za krepitev stabilnosti bank ni treba pridobiti soglasja ali dovoljenja oseb, ki so stranke večstranskega pogodbenega razmerja (npr. primeri sindiciranih posojil). Prav tako se predlaga, da za prenos premoženja na DUTB ni potrebno nobeno dodatno dejanje oseb, ki so stranke večstranskega pogodbenega razmerja. Tako se zasleduje cilj zakona glede zagotavljanja stabilnosti bančnega sistema, saj se v praksi dejansko omogoči prenos tudi tistega premoženja, katerega prenos bi lahko preprečile stranke večstranskega pogodbenega razmerja.

V šestem odstavku 29. člena zakona je določeno, da se za pogodbo o prenosu tveganih postavk ne uporabljajo določbe zakona, ki ureja obligacijska razmerja, o stvarni ali pravni napaki kupljene stvari. Ne glede na navedeno lahko DUTB zaradi stvarne ali pravne napake, ki je obstajala na dan prenosa, odstopi od prevzema posamezne tvegane postavke in zahteva, da banka vrne zaradi prenosa te postavke prejet plačilo, če zaradi ugotovljenih napak ne more uresničiti namena prevzema; če ne more kako drugače odpraviti napake ali nadomestiti škode, nastale zaradi napake, in če lahko vrne preneseno premoženje v stanju, v kakršnem je bilo prejet.

S predlaganim novim osmim odstavkom se proces ocenjevanja primernosti kandidatov za člane nadzornega sveta za primer bank, ki so bile deležne državnih pomoči v obliki ukrepov po ZUKSB in v katerih je Republika Slovenija edini družbenik, določi na način, da oceno primernosti kandidata ne izdela sama banka, temveč Slovenski državni holding. Na ta način se z določbo tega člena ZUKSB izključi uporaba tistega dela določbe 35. člena Zakona o bančništvu (Uradni list RS, št. 25/15; v nadaljnjem besedilu: ZBan-2), ki določa, da banka izvaja proces ocenjevanja primernosti kandidata za člana nadzornega sveta banke. Določa pa se, da mora Slovenski državni holding v primeru pomembne banke, ki mora imeti komisijo za imenovanja, v svoji oceni navesti razloge, zakaj je podal drugačno oceno, kot izhaja iz mnenja komisije banke za imenovanja. Komisija banke za imenovanja ima skladno z ZBan-2 možnost, da se opredeli glede kandidatov za člane nadzornega sveta in poda skupščini tudi priporočilo glede kandidatov, pri svojem delu pa izhaja iz politike izbora primernih kandidatov, ki jo mora banka vzpostaviti skladno s 34. členom ZBan-2. Slovenski državni holding bo moral pri ocenjevanju kandidata upoštevati vse pogoje in merila za imenovanje člana nadzornega sveta, kot jih določa ZBan-2, ter tudi akti, izdani na njegovi podlagi, to je Sklep o skrbnosti članov uprave in nadzornega sveta bank in hranilnic, ki podrobneje določa merila za izbor kandidatov za člane nadzornega sveta. Ker se s predlaganim členom ZUKSB izključuje le oceno primernosti s strani banke in to oceno prepušča Slovenskemu državnemu holdingu, se bo v postopku imenovanja kandidata za nadzorni svet tudi v primeru, ko oceno izdela Slovenski državni holding, še vedno uporabljala določba 35. člena ZBan-2 v delu, ki določa, da se mora v postopku ocenjevanja v 5 dneh po potrditvi ustreznosti kandidata, oceno predložiti na Banko Slovenije oziroma Evropsko centralno banko.

Določba, kot je predlagana je primerna tudi zato, ker gre za banke, v katerih je edini družbenih Republika Slovenija. Te banke so bile deležne izdatnih državnih pomoči, Republika Slovenija pa je v procesu za izdajo odločbe Evropske komisije o dovoljeni državnih pomoči dala zaveze, med katerimi je tudi zaveza, ki se nanaša na izboljšanje korporativnega upravljanja.

K 17. členu

S predlogom se podaljšuje čas delovanja DUTB. Na potrebnost zagotovitve podaljšanja delovanja DUTB je opozorila tudi Banka Slovenije, pri čemer je izhajala iz mnenja Mednarodnega denarnega sklada in Evropske komisije.

Predlagatelj meni, da je primerno petletno podaljšanje veljavnosti zakona in obstoja DUTB. To je do konca leta 2022.

Predlagatelj sicer poudarja, da že veljavni ZUKSB določa, kaj se zgodi, če v trenutku, ko naj bi DUTB prenehala delovati, ta še ni v fazi, ki bi omogočala prenehanje njene dejavnosti. 36. člen veljavnega ZUKSB tako določa, da premoženje ter pravice in obveznosti DUTB preidejo na Slovensko odškodninsko družbo, d. d., oziroma njenega pravnega naslednika.

K 18. členu

Člen vsebuje prehodni določbi. Tako se določa, da ne glede na spremembo drugega odstavka 4. člena ZUKSB Republika Slovenija subsidiarno odgovarja za vse obveznosti DUTB, ki izvirajo iz opravljanja njene dejavnosti na podlagi ZUKSB, če so te obveznosti nastale do dneva uveljavitve tega zakona.

Prav tako se določa, da članom upravnega odbora, ki so bili imenovani pred uveljavitvijo tega zakona, preneha njihova funkcija v upravnem odboru najpozneje v šestih letih po imenovanju.

K 19. členu

Člen določa rok za uskladitev statuta DUTB in podzakonskega akta izdanega na podlagi ZUKSB s tem zakonom.

K 20. členu

Končna določba ureja začetek veljavnosti tega zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINAJAJO

3. člen (namen zakona ter cilji DUTB in SSB)

(1) Namen zakona je krepiti stabilnost bank zaradi ohranitve stabilnosti finančnega sistema v Republiki Sloveniji.

(2) Cilji ustanovitve DUTB in SSB so izvajanje ukrepov po tem zakonu na način, da se zagotovi gospodarna uporaba javnih sredstev in povrnitev proračunskih sredstev, pospeševanje kreditiranja nefinančnega sektorja, zagotovitev pogojev za odprodajo kapitalskih naložb države v bankah in ugotavljanje odgovornosti za nastanek kreditov in naložb, ki se vodijo kot slabitve v bilancah bank, deležnih ukrepov po tem zakonu.

4. člen (DUTB)

(1) Ustanovi se DUTB, ki opravlja dejavnosti v skladu s tem zakonom.

(2) Za vse obveznosti DUTB, ki izvirajo iz opravljanja dejavnosti na podlagi tega zakona, subsidiarno odgovarja Republika Slovenija.

(3) Nadzor nad DUTB v okviru pristojnosti po tem zakonu izvaja ministrstvo, pristojno za finance (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

(4) Za DUTB se uporabljajo določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe, če ni s tem zakonom določeno drugače.

(5) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) na predlog ministrstva, pripravljenega po posvetovanju z Banko Slovenije, sprejme statut DUTB.

(6) Statut vključuje tudi določbe o organizaciji DUTB, zastopanju, kot tudi o delovanju, kadrih, izbiri predsednika upravnega odbora ter nadomestilu za stroške rednega delovanja DUTB iz namenskega premoženja SSB.

(7) DUTB razkriva javnosti informacije, ki so pomembne za njegovo poslovanje, kot velja za javne delniške družbe.

8. člen (upravni odbor)

(1) Upravni odbor DUTB sestavlja sedem članov, izmed katerih so trije izvršni direktorji. Izvršni direktorji upravnega odbora DUTB se izberejo na razpisu. Za izvršnega direktorja upravnega odbora DUTB je lahko imenovan, kdor izpolnjuje naslednje pogoje ter merila:

- osebna integriteta in poslovna etičnost, še posebej, da v zvezi z njegovim ravnanjem ni bila ugotovljena hujša kršitev predpisov s področja integritete in preprečevanja korupcije ali s področja javnega naročanja,
- najmanj univerzitetna izobrazba ali izobrazba, pridobljena po študijskem programu druge stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo,
- je strokovnjak s področja bančništva, financ ali gospodarskega prava,
- ni delničar ali družbenik v banki, ki je deležna ukrepov po tem zakonu ali namenske družbe, ki je deležna ukrepov po tem zakonu,
- ni bil obsojen zaradi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti ali zoper njega ni bila vložena pravnomočna obtožnica za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti.

(2) Neizvršne direktorje upravnega odbora DUTB imenuje in razrešuje vlada na predlog ministrstva in ministrstva, pristojnega za gospodarstvo, pri čemer tri neizvršne direktorje upravnega odbora DUTB

predlaga ministrstvo, enega pa ministrstvo, pristojno za gospodarstvo. Vsak član upravnega odbora DUTB se imenuje posamično.

(3) Ne glede na določbe zakona, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije, se za neizvršne direktorje upravnega odbora DUTB ne uporabljajo določbe omenjenega zakona, ki določajo, da poklicni funkcionar ne sme biti član oziroma opravljati dejavnosti upravljanja, nadzora ali zastopanja v gospodarskih družbah.

(4) Član upravnega odbora DUTB je imenovan za obdobje obstoja DUTB.

(5) Izvršni direktorji upravnega odbora DUTB svojo funkcijo opravljajo polni delovni čas na podlagi delovnega razmerja z DUTB.

(6) Ne glede na določbe zakona, ki ureja prejemke poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti, politiko prejemkov članov upravnega odbora DUTB določi skupščina.

(7) Člani upravnega odbora DUTB zagotavljajo, da DUTB posluje v skladu:

- s tem zakonom in pravnimi akti izdanimi na njegovi podlagi, ter v skladu z drugimi zakoni in pravnimi akti, ki urejajo opravljanje finančnih storitev in
- s pravili poslovno finančne stroke ter z najvišjimi etičnimi standardi upravljanja, upoštevajoč preprečevanje nasprotja interesov.

(8) Član upravnega odbora DUTB je lahko predčasno razrešen:

- če sam zahteva razrešitev,
- če v času trajanja mandata nastopijo razlogi za nezdružljivost opravljanja funkcije,
- če ne izpolnjuje več pogojev, ki se zahtevajo za opravljanje funkcije člana upravnega odbora DUTB,
- če je kršil dolžnosti člana upravnega odbora DUTB, ter
- iz drugih razlogov, kot jih določa zakon, ki ureja gospodarske družbe.

10. člen (SSB)

(1) Za izvajanje ukrepov iz tega zakona DUTB oblikuje SSB kot namensko premoženje, ki nima lastne pravne osebnosti. Premoženje SSB se uporabi izključno za financiranje ukrepov na podlagi tega zakona ter kritje izgub iz tega naslova. DUTB s premoženjem SSB gospodari s sredstvi iz drugega odstavka tega člena tako, da se ohranja njihova realna vrednost, v skladu z naložbeno strategijo in politiko, ki jo sprejme upravni odbor DUTB ob oblikovanju SSB.

(2) Namenski prihodki DUTB, ki se vodijo za SSB, so:

- povračila bank, ki so deležne ukrepov po tem zakonu in njihovih lastnikov, v skladu s pogodbo teh bank z DUTB,
- prihodki iz naložb SSB,
- prihodki iz prodaje kapitalskih naložb države v bankah, ki so deležne ukrepov po tem zakonu,
- premoženje, ki ga DUTB pridobi v stečajnih postopkih zoper dolžnike bank, ki so deležne ukrepov po tem zakonu,
- poplačila iz stečajne mase kreditojemalcev bank, ki so deležne ukrepov po tem zakonu,
- sredstva iz naslova povrnitve škode ali protipravno pridobljene premoženjske koristi, pravnomočno ugotovljene v sodnih postopkih zoper oškodovalce in storilce kaznivih dejanj zoper banke, ki so deležne ukrepov po tem zakonu in
- drugi viri.

(3) Odločitev glede virov financiranja SSB iz druge in sedme alineje prejšnjega odstavka sprejme upravni odbor DUTB po pridobitvi soglasja ministrstva.

11. člen (dejavnost in pravila delovanja DUTB)

(1) DUTB lahko za namensko premoženje, ki ga predstavlja SSB, pridobi ali z drugimi sredstvi krije tveganja, ki so nastala pred 1. septembrom 2012, zlasti terjatve, vrednostne papirje, izvedene

finančne instrumente, pravice in obveznosti iz odobrenih kreditov ali garancij in deležev, v vsakem primeru skupaj s pripadajočim zavarovanjem. DUTB zagotovi nadomestilo za odkup premoženja iz prejšnjega stavka kot denarno nadomestilo ali kot nedenarno nadomestilo v obliki obveznic, ki jih izda DUTB v skladu s prvim odstavkom 12. člena tega zakona.

(2) DUTB lahko naloži banki, ki je deležna ukrepov po tem zakonu, da konvertira določen del kreditov gospodarskim družbam v lastniški kapital teh družb ali podrejeno posojilo tem družbam in se tako pridobljen delež banke prenese na SSB z namenom sanacije nefinančnih družb.

(3) Delež v gospodarskih družbah, ki je bil prenesen na SSB v skladu s prejšnjim odstavkom, DUTB lahko proda ali poveča, in sicer z namenom doseganja maksimalne vrednosti.

(4) Vlada s podzakonskim aktom po posvetovanju z Banko Slovenije podrobneje uredi:

1. vrste tveganih postavk, ki se jih lahko pridobi in s tem povezanih tveganj, ki se lahko krijejo,
2. vrste prevzema ali kritja tveganj, vključno s kriteriji,
3. zgornje meje za prevzem tveganj posameznih finančnih institucij, kot tudi za posamezne vrste tveganj,
4. pravice za povratni nakup v korist in obveznosti povratnega nakupa na škodo bank in namenskih družb, ki so deležne ukrepov po tem zakonu, in druge ustrezne oblike udeležbe pri prevzemu tveganj,
5. vprašanja vrednotenja prenesenih terjatev, ki se morajo oceniti po ceni, ki odraža realno dolgoročno ekonomsko vrednost,
6. druga merila in kriterije, potrebne za zagotavljanje namena tega zakona v okviru prevzema tveganja v skladu s prvim odstavkom tega člena.

(5) Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni zbor) vlada najkasneje v treh delovnih dneh obvesti o izdaji in spremembah podzakonskega akta iz prejšnjega odstavka.

(6) DUTB je upravičena do povračila stroškov s strani bank, ki so deležne ukrepov po tem zakonu, oziroma njihovih lastnikov, sorazmerno z njihovim lastniškim deležem. Stroški, ki se podrobneje določijo v pogodbi med DUTB ter banko, ki je deležna ukrepov po tem zakonu, vključujejo tudi stroške morebitnih zunanjih izvajalcev dejavnosti DUTB.

(7) V pogodbi iz prejšnjega odstavka se določi tudi vrednotenje prenesenih terjatev.

(8) Pri prenosu terjatev je potrebno oceniti potencialne izgube za banke na podlagi popolnega prenosa kreditne mape posameznega dolžnika banke, ki je deležna ukrepov po tem zakonu. Pri prenosu kreditnih map z bank, ki so deležne ukrepov po tem zakonu, na DUTB v skladu s tem odstavkom, za banke, ki so deležne ukrepov po tem zakonu, ne veljajo določbe zakona, ki ureja bančništvo, o varovanju zaupnih podatkov. Pri ravnanju s kreditnimi mapami DUTB zavezujejo določbe zakona, ki ureja bančništvo, o varovanju zaupnih podatkov.

(9) Kreditne mape iz prejšnjega odstavka predstavljajo dokumentacijo, kot jo določa sklep Banke Slovenije, ki ureja ocenjevanje izgub iz kreditnega tveganja bank.

(10) DUTB ne sme opravljati nobenih dejavnosti, za katere se zahteva dovoljenje za opravljanje bančnih storitev v skladu z Direktivo 2006/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti kreditnih institucij (UL L 177 z dne 30. junija 2006, str. 1), ali Direktivo 2004/39/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o trgih finančnih instrumentov in o spremembah direktiv Sveta 85/611/EGS, 93/6/EGS in Direktive 2000/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter o razveljavitvi Direktive Sveta 93/22/EGS (UL L 145 z dne 30. aprila 2004, str. 1). DUTB ni kreditna institucija ali finančna institucija v smislu zakona, ki ureja bančništvo, investicijska družba v smislu zakona, ki ureja trg finančnih instrumentov, ali zavarovalnica v smislu zakona, ki ureja zavarovalništvo.

(11) V primeru bank, v katerih je država edina lastnica in ki niso deležne ukrepov po tem zakonu, lahko DUTB upravlja tudi z deleži teh bank v gospodarskih družbah z namenom enotnega pristopa k sanaciji gospodarstva.

(12) Na SSB se lahko prenese tudi nestrateške družbe bank, ki so deležne ukrepov po tem zakonu, ki jih lahko DUTB pozneje proda ali razreši s skrbnostjo dobrega gospodarstvenika.

(13) DUTB mora pri opravljanju svojih dejavnosti ravnati s skrbnostjo dobrega gospodarstvenika v skladu z načeli preglednosti, učinkovitosti, gospodarnosti in uspešnosti.

(14) DUTB mora vsako leto odprodati vsaj 10% ocenjene vrednosti pridobljenih sredstev na podlagi tega zakona.

(15) Člani upravnega odbora DUTB ter drugi zaposleni v DUTB smejo imeti nejavne stike z lobisti, kot jih opredeljuje zakon, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije, katerih namen je vplivati na vsebino ali postopek sprejemanja odločitev in delo DUTB le v okviru dovoljenih meja lobiranja, kot jih opredeljuje zakon, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije.

(16) DUTB opravlja revizijo zakonitosti, gospodarnosti in učinkovitosti procesov odobravanja kreditov in naložb ter rabe sredstev kreditov, ki se vodijo kot oslabitve v bilancah, ter morebitne ugotovljene nepravilnosti takoj na ustrezen način sporoči pristojnim organom.

(17) Za storitve finančnega svetovanja glede izdaje, prodaje, nakupa ali prenosa vrednostnih papirjev DUTB v skladu z 18. členom Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 128/06, 16/08, 19/10, 18/11 in 43/12 – Odl. US) ni treba izvesti postopka javnega naročanja.

(18) Vlada lahko s podzakonskim aktom po posvetovanju z Banko Slovenije določi smernice delovanja DUTB, o čemer v treh delovnih dneh obvesti državni zbor.

(19) Če DUTB v posamezni naložbi preseže 50% dolžniškega in lastniškega kapitala (upoštevajoč kategorije v bilanci stanja: kapital, kratkoročne in dolgoročne finančne obveznosti), lahko konvertira svoj delež v redne delnice z glasovalno pravico ali delež družbe po vrednosti, ki jo oceni pooblaščen cenilec, brez sklepa skupščine. Obstoječim lastnikom se mora ob tem ukrepu omogočiti vplačilo rednih delnic ali deleža po enaki ceni.

(20) Na osnovi revizijskih ugotovitev kršitev mora DUTB v treh delovnih dneh predlagati, v skladu s prvim odstavkom 33. člena tega zakona, pristojnemu sodišču začasno prepoved razpolaganja s premoženjem kršitelja. V dokaznem postopku mora lastnik v šestih mesecih po zasegu dokazati pridobljeno lastništvo. Nedokazana sredstva iz protipravno pridobljene premoženjske koristi postanejo vir za sanacijo slabih naložb v bankah. Za izdajo začasne prepovedi v skladu s tem odstavkom se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja izvršbo in zavarovanje, o odredbi za začasno zavarovanje.

12. člen **(poročva države)**

(1) Za financiranje odkupov terjatev bank v skladu z 11. členom tega zakona lahko DUTB izda obveznice ali druge finančne instrumente s poročtvom države in najema posojila s poročtvom države. Obveznice ali drugi finančni instrumenti, ki jih izda DUTB, se lahko vplačajo s prenosom terjatev bank na SSB.

(2) Obveznice ali drugi finančni instrumenti iz prejšnjega odstavka se izdajo ob upoštevanju pogojev Evropske centralne banke za financiranje finančnih institucij.

(3) Za pripravo, spremljanje, podelitev poročtev in poročanje o poročtvih je pooblaščen DUTB, s katero ministrstvo sklene pogodbo, v kateri se določi način izvajanja dejavnosti ter plačilo za izvajanje storitev.

(4) Podrobnejša merila, pogoje ter višino provizije za izvedbo poročva države vlada podrobneje uredi s podzakonskim aktom. Podzakonski akt temelji na izhodiščih in smernicah Evropske komisije, ki urejajo vprašanja državnih pomoči.

13. člen **(vodenje sredstev SSB)**

DUTB ločeno vodi sredstva SSB.

15. člen **(poročanje)**

(1) DUTB enkrat letno, najkasneje do 31. maja, poroča državnemu zboru o lastnem poslovanju in poslovanju SSB v preteklem letu.

(2) DUTB v štirih mesecih po koncu finančnega leta pripravi letne računovodske izkaze in poslovno poročilo tako zase kot za SSB v skladu z določbami zakona, ki ureja gospodarske družbe. Letne

računovodske izkaze potrdi upravni odbor DUTB. Letni računovodski izkazi in poslovno poročilo se revidirajo v skladu z določbami zakona, ki ureja gospodarske družbe.

16. člen

(letni poslovni poročili DUTB in SSB in poročanje državnemu zboru)

(1) Po koncu koledarskega leta DUTB pripravi poslovno poročilo in ga posreduje ministrstvu. Poslovno poročilo je priloga predlogu zaključnega računa proračuna Republike Slovenije.

(2) Poslovno poročilo mora prikazati usklajenost sredstev in obveznosti ter prihodke in odhodke DUTB.

(3) V skladu s prejšnjimi odstavki DUTB pripravi tudi ločeno poslovno poročilo za SSB.

(4) Vlada državnemu zboru polletno poroča o finančnem stanju DUTB in SSB.

(5) Če je v dokumentih, ki jih obravnava vlada in državni zbor na podlagi tega in ostalih členov tega zakona, s strani DUTB označeno, da vsebujejo poslovno skrivnost, vlada in državni zbor tekom obravnave teh dokumentov ne smeta razkrivati informacij iz dokumentov osebam, ki ne sodelujejo pri delu vlade in državnega zbora.

17. člen

(nadomestila za stroške rednega poslovanja DUTB)

(1) Nadomestila za stroške DUTB v zvezi z izvajanjem dejavnosti na podlagi tega zakona se krijejo z nadomestilom iz namenskega premoženja SSB.

(2) Nadomestila za stroške DUTB se lahko krijejo iz proračuna Republike Slovenije v obsegu, v katerem ti presegajo nadomestilo iz namenskega premoženja SSB in se da ta presežek razumno obrazložiti. Pogodbo, ki ureja plačilo nadomestila DUTB iz proračuna, z DUTB v imenu in za račun države podpiše minister, pristojen za finance.

19. člen

(nadzor nad uporabo sredstev)

Nadzor nad zakonitostjo, namembnostjo, gospodarno in učinkovito rabo sredstev DUTB in namenske družbe, ki jo ustanovi DUTB skupaj z bankami, opravlja Računsko sodišče Republike Slovenije vsako leto.

20. člen

(predlaganje, odločanje in uveljavitev ukrepov)

(1) Pobudo za uporabo ukrepov po tem zakonu lahko podajo:

- DUTB na lastno pobudo, če presodi, da je ukrepanje potrebno za stabilnost bančnega sistema ali kapitalne ustreznosti ne bi bilo mogoče doseči brez uporabe javnih sredstev,
- banka,
- Banka Slovenije.

(2) DUTB lahko v zvezi s predlogom banke dodatno zahteva od banke predložitve vseh informacij, na podlagi katerih je mogoče celovito in natančno identificirati tveganja pri poslovanju, vključno s posredovanimi informacijami Banke Slovenije.

(3) O uporabi ukrepov, za katere je bila dana pobuda v skladu s prvim odstavkom tega člena, odloči vlada na predlog medresorske komisije iz četrtega odstavka tega člena ob upoštevanju pomena zadevne banke za finančno stabilnost, bremena tveganih postavk za samo banko, nujnosti ukrepov zaradi zagotavljanja kapitalne trdnosti banke ter najučinkovitejše in ekonomične porabe sredstev SSB.

(4) Medresorsko komisijo ustanovi vlada. Medresorska komisija ima osem članov. Pet članov medresorske komisije se imenuje na predlog vlade, izmed katerih enega predlaga Kabinet predsednika vlade, tri ministrstvo in enega ministrstvo, pristojno za gospodarstvo. Tri člane medresorske komisije imenuje Banka Slovenije. Vlada lahko določi tudi dodatne člane medresorske komisije kot svetovalce brez glasovalne pravice. Predsednika medresorske komisije imenuje minister,

pristojen za finance, v primeru enakega števila glasov članov medresorske komisije, odloči glas predsednika medresorske komisije.

(5) Banka Slovenije sodeluje z DUTB pri spremljanju izvajanja ukrepov na podlagi tega zakona. V okviru tega sodelovanja si Banka Slovenije in DUTB medsebojno posredujeta vse podatke in informacije glede banke, ki so potrebni v postopku odločanja o ukrepih na podlagi tega zakona in pri izvajanju nadzora nad banko v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo. DUTB mora prejete zaupne podatke in informacije varovati v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo.

(6) Ukrepi za krepitev stabilnosti banke, o uporabi katerih odloči vlada v skladu s tretjim odstavkom tega člena, se lahko začnejo izvajati, ko banka sklene pogodbo z DUTB o izvajanju ukrepov v skladu z odločbo vlade.

(7) Če je za izvedbo ukrepov za krepitev stabilnosti banke potrebno zagotoviti aktivnosti, za katere se zahteva soglasje organov banke razen skupščine, morajo biti soglasju predložene ustrezne odločitve organov banke, ki se v skladu z internimi akti banke ali veljavnimi predpisi zahtevajo za veljavnost teh ukrepov.

23. člen

(povečanje osnovnega kapitala bank in drugih kapitalskih instrumentov banke)

(1) Namensko premoženje DUTB, ki ga predstavlja SSB, se lahko uporabi za povečanje osnovnega kapitala bank. Za ta namen lahko DUTB za SSB pridobi delnice banke in druge kapitalske instrumente, ki se v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo, upoštevajo pri izračunu kapitala banke.

(2) Prezem in prodaja deležev v skladu s prejšnjim odstavkom se izvede, če se finančne stabilnosti v Republiki Sloveniji ne da doseči z drugimi ukrepi ali na bolj ekonomičen način.

(3) V primeru uporabe ukrepa povečanja osnovnega kapitala bank lahko DUTB pridobiva delnice bank po ceni, ki se določi v postopku presoje glede uvedbe ukrepa in mora biti znatno nižja od knjigovodske oziroma cene, določene na podlagi vrednotenja, odvisno od tega, katera od njiju je nižja. Banka mora pred povečanjem osnovnega kapitala s sredstvi SSB oziroma vplačilom sredstev SSB v druge instrumente banke zagotoviti, da se izguba banke iz poslovanja krije v breme za to razpoložljivega kapitala banke.

(4) DUTB lahko pridobiva delnice bank z vplačilom denarnih sredstev pri ustanovitvi ali povečanju osnovnega kapitala banke. Ob pridobitvi delnic banke mora biti opredeljen tudi rok in drugi pogoji za odtujitev delnic banke, z namenom dezinvestiranja sredstev SSB. Ob vplačilu delnic ali drugih kapitalskih instrumentov, ki jih izda banka, se lahko določijo tudi sankcije oziroma druge posledice, vključno z določitvijo prednostne pravice pri izplačilu dividend oziroma dobička, če banka ali delničarji po izteku obdobja udeležbe DUTB v kapitalu banke ne zagotovijo dezinvestiranja sredstev.

(5) Vlada s podzakonskim aktom po posvetovanju z Banko Slovenije podrobneje uredi:

1. merila in kriterije za povečanje osnovnega kapitala bank,
2. zgornje meje za udeležbo v lastnih virih sredstev posameznih bank, kakor tudi za posebne vrste postavk lastnih virov sredstev,
3. merila in kriterije, pod katerimi sklad odproda svojo udeležbo v postavkah lastnih virov sredstev, in
4. druga merila in kriterije, potrebne za zagotavljanje namena tega zakona v okviru povečanja osnovnega kapitala bank v skladu s tem členom.

(6) Vlada najpozneje v treh delovnih dneh obvesti državni zbor o izdaji in spremembah aktov iz prejšnjega odstavka.

28. člen

(izključitev obvezne prevzemne ponudbe in priglasitve koncentracij)

(1) DUTB ni zavezana:

- priglasiti koncentracije v skladu z zakonom, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence,
- dati obvezne prevzemne ponudbe v skladu z zakonom, ki ureja prevzeme,

- pridobiti dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo, če bi koncentracijo, prevzemni prag oziroma dodatni prevzemni prag ali kvalificirani delež v ciljni družbi dosegla s pridobitvijo vrednostnih papirjev ali deleža ciljne družbe v okviru izvajanja ukrepov iz drugega odstavka 2. člena tega zakona, zlasti:

1. na podlagi realizacije zavarovanja, katerega predmet so bili vrednostni papirji ciljne družbe ali
2. na podlagi povečanja osnovnega kapitala ciljne družbe s stvarnimi vložki, katerih predmet so terjatve banke do ciljne družbe.

(2) DUTB izgubi glasovalne pravice v ciljni družbi oziroma banki, če v dveh letih od pridobitve vrednostnih papirjev ali deleža v skladu s prejšnjim odstavkom teh ne odsvoji.

(3) DUTB je zavezana prigrasiti koncentracijo, dati prevzemno ponudbo ali pridobiti dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža ob prvi nadaljnji pridobitvi vrednostnih papirjev ali deleža ciljne družbe, ki ni povezana z izvajanjem ukrepov v skladu s tem zakonom.

(4) Če DUTB ne da prevzemne ponudbe v skladu s prejšnjim odstavkom, iz vrednostnih papirjev ali deleža ciljne družbe, ki jih je pridobila v skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena, oziroma naknadno pridobljenih vrednostnih papirjev ali deleža ciljne družbe, ne more več uresničevati glasovalnih pravic.

(5) DUTB je dolžna obveščati Agencijo za trg vrednostnih papirjev pred in po pridobitvi vrednostnih papirjev ali deleža v skladu s prvim odstavkom tega člena najkasneje v treh delovnih dneh pred ali po pridobitvi.

(6) DUTB mora voditi in najmanj enkrat mesečno posodabljeni seznam družb oziroma naložb, ki jih pridobi v okviru izvajanja ukrepov po tem zakonu.

29. člen

(izjeme od uporabe drugih zakonov)

(1) Za pogodbe DUTB z bankami ali namenskimi družbami, ki so deležne ukrepov po tem zakonu, se ne uporabljajo določbe zakona, ki ureja obligacijska razmerja, o izpodbijanju pravnih dejanj dolžnika, če je dolжник banka deležna ukrepov po tem zakonu, o razvezi ali spremembi pogodbe zaradi spremenjenih okoliščin, o čezmernem prikrajšanju in o oderuški pogodbi.

(2) Prenos premoženja, ki je določen v pogodbi DUTB z banko ali namensko družbo, ki je deležna ukrepov po tem zakonu, učinkuje v razmerju med DUTB in dolžniki banke ali namenske družbe, ki je deležna ukrepov po tem zakonu, ne glede na morebitne omejitve prenosljivosti tega premoženja, ki bi izhajale iz prepovedi prenosa, zahteve po pridobitvi soglasja ali dovoljenja za prenos ali druge podobne omejitve, ki so določene z drugimi zakoni ali v pogodbi med banko ali namensko družbo, ki je deležna ukrepov po tem zakonu, in njenimi dolžniki.

(3) Za veljavnost in učinke prenosa premoženja v razmerju med DUTB, banko, ki je deležna ukrepov po tem zakonu, in njenimi dolžniki se ne zahteva nobeno dodatno dejanje banke, ki je deležna ukrepov po tem zakonu, ali njenih dolžnikov, ne glede na drugačne določbe v pogodbi ali zakonih, ki se uporabljajo v zvezi s prenosom tega premoženja.

(4) Za pogodbe DUTB z bankami ali namenskimi družbami, ki so deležne ukrepov po tem zakonu, o ukrepih, ki se izvedejo v skladu s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi podzakonskimi akti, se ne uporabljajo določbe zakona, ki ureja postopke zaradi insolventnosti, o izpodbijanju pravnih dejanj stečajnega dolžnika.

(5) Ne glede na določbe zakona, ki ureja postopke zaradi insolventnosti, se postopki glede terjatev bank, ki so deležne ukrepov po tem zakonu, do stečajnih dolžnikov, obravnavajo prednostno in končajo v šestih mesecih od pravnomočnosti sklepa o začetku stečajnega postopka.

36. člen

(prenehanje DUTB, prva odprodaja pridobljenih sredstev DUTB in prva objava seznama družb oziroma naložb)

(1) Ta zakon se preneha uporabljati 31. decembra 2017, ko DUTB preneha obstajati.

- (2) Ne glede na prejšnji odstavek lahko vlada predlaga državnemu zboru ukinitve DUTB, če DUTB proda več kot 75% prevzetih obveznosti.
- (3) Premožanje ter pravice in obveznosti DUTB, kot so določene s tem zakonom, preidejo na Slovensko odškodninsko družbo, d.d. oziroma njenega pravnega naslednika, pri čemer pravno nasledstvo DUTB podrobneje uredi vlada s podzakonskim aktom po predhodnem poročanju državnemu zboru.
- (4) Za pravnega naslednika iz prejšnjega odstavka ob prenosu iz prejšnjega odstavka ne veljajo izjeme, kot jih določa prvi odstavek 28. člena tega zakona.
- (5) Če je Republika Slovenija v bankah, ki so deležne ukrepov po tem zakonu, kapitalsko udeležena, nosi sorazmerno enake stroške kot drugi delničarji.
- (6) DUTB izvede prvo odprodajo pridobljenih sredstev v skladu s štirinajstim odstavkom 11. člena tega zakona v letu 2013.
- (7) DUTB prvič objavi seznam družb oziroma naložb po šestem odstavku 28. člena tega zakona, ki jih pridobi v okviru izvajanja ukrepov po tem zakonu, najkasneje v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.